

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Katoličani in šola.

Nov nauk.

Brezvercem raste greben. Vsak dan bolj glasno trobijo na boj proti katoličanstvu. Včasih delajo to bolj prikrito, včasih bolj javno, kakor pač bolj kaže. V zadnjem času so postali posebno pogumni v svojih napadih. Njihovi listi pišejo o vseh verskih stvarih, zato seveda, da jih po svoje obračajo. Vpijejo, da so za slovensko mašo proti latinski v istem hipu, ko se norčujejo iz ljudi, ki sploh hodijo v cerkev, kriče, da so za čisto vero, zraven pa hvalljo krivoverce in odpadnike. Posebno se je razkoračilo »Jutro«, ki je 17. t. m. zapisalo: »Ako smo se otrešli trinoštva Dunaja, ni vrag, da bi se ne otrešli tudi jerobstva in suženjstva papeškega Rima«.

Ni samoposebi nič novega ta boj. Od kar je Kristusov nauk, je tudi imel nasprotnike, saj je Kristus to sam napovedal, in vsega so delali krivo Cerkev in njene voditelje, o katerih je prerokoval: iz shodnic vas bodo metali. Toda mi si v tem boju vendar ne moremo zakrivati oči pred nevarnostmi, ki nam groze. Podobni bi bili sicer ptiču noju, o katerem pravijo, da v nevarnosti skriva glavo v pesek, pa ga zaradi tega sovražniki vseeno dobe.

Po njih sadovih jih boste spoznali.

S posebnim veseljem so se vrgli svobodomiselnici na ta boj, ko so v zadnjem času spoznali, da jim gre Belgrad čisto na roko. O, vedeli so ti tiči — Zerjav in drugi — zakaj so bili za centralizem in komando Srbov. Tam doli imajo dobre zaveznike v prostozidarskih ložah. In tako mislijo, da bodo mogli s pomočjo Belgrada ljudem tudi versko prepričanje izbiti iz glave. Zadnji čas so res dosegli, da so reducirani (ustavljena jim je plača) na Slovenskem katehetje in reducirane učiteljice na samostanskih šolah. Nobenega krajcarja ne bo s tem država profitirala, niti vinarja ne bo naš kmet manj davka plačal, storili so to le iz sovražnosti do vere, ki je naša. Zakaj učitelji in učiteljice, ki naj bi po njih mnenju učili veronauk, tudi ne bodo živeli od zraka. Če otroci ne bodo hodili v samostansko šolo, bo pač morala država plačati druge učitelje. To je sad sovražnosti do vsega, kar je katoliško, to je sad — centralizma.

Pravice do šole si ne damo vzeti.

Naj ob tej priliki povdarimo spet naše stališče glede šole. Država ima pravico, da zahteva od državljanov neko mero znanja, zakaj čim večja je splošna izobrazba, tembolje državi. Ker vemo, da je država nujno potrebna, ji te pravice ne kratimo. Toda precej tu moramo povedati, da nima šola samo namena naučiti abc, ampak da mora otroka tudi napraviti za dobrega človeka, da ga mora vzgojiti. Otrok je tudi vernik katoliške Cerkve. Zato je njena pravica in dolžnost, da ga uči in vzgaja. Vsak pa ve iz lastne skušnje, da nič ne pomaga samo znanje katekizma, ampak, da se mora otrok navaditi življenja po veri. To more storiti samo Cerkev s svojimi pripomočki. Najboljši učitelj je tukaj samonasebi brez moči, če ga Cerkev ne podpira. Toda glavni vzgojitelj otrokov so po naravi starši. Oni imajo prvo pravico in prvo dolžnost, da vzgoje in pouče otroka. To je naravna pravica, ki se ji niti odpovedati ne bi mogli popolnoma. Zato mora biti šola v svoji osnovi taka, kakor jo hočejo starši. Država te pravice družinam ne sme vzeti, ker bi sicer žagala sama vejo, na kateri sedi. Pomislite malo! Družina hoče vzgojo na verski podlagi, država na brezverski, otrok bi slišal doma, naj moli, naj svoje vere nikjer ne skriva, v šoli bi pa Boga niti imenovati ne slišal — kakšna vzgoja bo to! In hinavci in brezbožniki doslej še nikoli niso bili dobri državljanji. Država brez dobrih državljanov bo pa vedno zanič. Če bo učitelj učil verouk, kakšen bo ta verouk? Ali bo katoliški, ali pravoslavni ali morda muslimanski? Če bo država imela vso besedo, nastavi lahko tudi na naših šolah učitelje, ki niso naše vere. Kaj bodo ti učili? Morda državno vero, ki je ni!

Včasih nam pravijo, da hujskamo proti državi. Toda iz zgornjega je razvidno, da samo hočemo dobro državo. In dobre ni brez dobrih ljudi. Dobrih ljudi pa ni brez dobre vzgoje.

Katoličani smo bili v tej stvari doslej preveč površni. Počasi, počasi, kos za kosom so jemali pravice staršem in Cerkvi. Ker ni bil ves sunek naenkrat, nismo občutili, kako nam trgajo naravne pravice, daleč, daleč smo prišli s svojim vodstvom. Ali moremo danes v katoliški deželi govoriti še o pravi katoliški šoli? Ali moremo zo-

voriti še o kakih pravicah staršev do šole? Pred nami je brezverska, samodržavna šola. Pa pridejo ljudje in govore, da ni treba v naši politiki povdarjati katoličanstva in dobe se še ljudje, ki zagovarjajo centralistično politiko, ki nam prinaša celo vero — ali bolje brezverstvo — iz Belgrada. Njih otroci jih bodo kleli. Mi pa pravimo: Ker imamo prav, dostikrat prav, v našem boju za avtonomijo ne odnehamo, ker se borimo za naše osnovne pravice.

Položaj v Belgradu.

Naša poglavitna zahteva.

V Belgradu se vodi generalna debata o proračunu. Ob tej priliki govorniki raznih strank iznašajo stališče svojih strank z ozirom na celotno politiko v državi. Te prilike tudi SLS ni zamudila in je poslala v boj več svojih poslancev. Najznačilnejši je bil govor poslanca dr. Kulovca, ki je celi zbornici zopet točno začrtal zahteve slovenskega ljudstva: hočemo avtonomijo. To se pravi: Slovenija mora dobiti svoj pokrajinski zbor, ki bo imel moč delati postavbe, kakor so za Slovenijo potrebne in primerne.

Slovenija mora dobiti pravico, da sama pobira davke in jih sama uporablja po svoji uvidevnosti in po svoji potrebi. Slovenski denar mora ostati doma in se uporabljati za slovenske potrebe.

Slovenija nastavlja sama svoje uradništvo in slovenski pokrajinski zbor imenuje pokrajinskega namestnika, ki je odgovoren samo kralju in — pokrajinskemu zboru, v nobenem slučaju pa ne belgrajski vladi.

V Belgradu pa naj bosta dva skupna parlamenta za celo državo — eden politični, drugi gospodarski. Ta dva pe imejta samo o tistih stvareh sklepati, ki morajo biti za celo državo skupne.

Govor velesrbskega kulukarja.

V isti debati je govoril tudi g. Pucelj. Dočim se je dr. Kulovec najodločneje zavzemal za avtonomijo ter zahteval revizijo ustave, se g. Pucelj proti pričakovanju slovenskih samostojnežev niti s besedico ni dotaknil centralizma. Na dolgo in široko je govoril o krivicah, ki se gode Slovincem

NOVIČAR

(kar je vse res), a niti enkrat se ni upal črhnuti o centralizmu, ki Slovenji žre milijarde izpred ust. Kakor se vidi, se Puceljevo izdajstvo nad slovenskim kmetom nadaljuje. Umevno je, zakaj radikali mu plačujejo v Ljubljani »Narodni dnevnik«, zato mora mož molčati, molčati, molčati, pa magari naj slovenskega kmeta, obrtnika in delavca iz kože denejo.

Opozicionalni blok.

Opozicionalni blok le počasi napreduje. Dr. Korošec je vodil pogajanje z demokrati. Najprvo so le ti povedali svoje pogoje: nekaj najpotrebnejših zakonov in nato volitve. Dr. Korošec je bil zadovoljen. Nato pa je dr. Korošec stavil demokratom svoje pogoje: izprememba ustave. Tu pa demokrati niso hoteli reči da. Zakaj Pribečevićeva velesrbska centralistična struja v demokratskem klubu, s katero vlečejo tudi slovenski Jutrovi in Demovinarji, nočejo o zrušitvi centralizma nič slišati.

Tako so zaenkrat pogajanja obtičala na tej točki, od katere dr. Korošec v nobenem slučaju ne more odnehati. Brez avtonomije ne gremo v nobeno vlado. Če bi hoteli iti brez avtonomije v vlado, bi že davno lahko sedeli na ministrskih stolčkih, saj radikali — od najvišjega do najnižjega — danzadnevom hodijo okrog naših poslancev in moledujejo: pojdite v vlado, lepo prosimo. Toda dokler ni trdnih jamstev, da bo veliki kamen spotike t. j. centralizem odstranjen, ne pomaga nobena prošnja in nobena obljuba, pa naj bo radikalna ali demokratska. Pogajanja za opozicijski blok se še nadaljujejo.

Pozor! Preselitev!

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

»Vzajemni posojilnici«

v Ljubljani — r. z. s. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠIČEVI cesti poleg hotela »UNION«. — Hranilne vloge se obrestujejo

po 6⁰/₀

brez odbitka rednega in invalidskega davka. — Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5¹/₂ %⁰, vez. tudi po 6¹/₂ %⁰

VARNOŠT za hranilne vloge je ZELO DOBRA, ker poseduje Vzajemna posojilnica relativno večino delnic stavbe delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. — Vrbutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišče in zemljišče v tuji inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah. 5881

Priporočamo vsem rodbinam Kolinsko ciklofijo, izvrsten pridelek za kavo.

LAHKO NAGNENJE K PREHLAJENJU? Prevelika občutljivost? Bolečine olajšajo in telo naredi odporno masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim ELZA-fluidom! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje. Kot kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! S pakovanjem in poštino 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnate ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10 odstotkov doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzafluid št. 16, Hrvatsko.

d Povest Dekle z Močevja je končana. Podali smo jo vso, kakor jo je napisala švedska pisateljica Selma Lagerlöf. To v odgovor tistim, ki bi radi šli še na Gudmundovo in Helgino svatbo ter bi radi gledali Hildur, kako je prejkala cele noči radi svoje prenegljenosti. Vse to je prepustila pisateljica domišljiji čitateljev.

d P. n. novim naročnikom! Za brezplačno pošiljatev knjižice »Dekle z Močevja« naj se pri upravi oglase, ako je še niso prejeli, do 29. t. m. samo oni naročniki, ki prejema list na novo na svoj naslov. Vsi drugi novi naročniki naj se oglase s a m o pri poverjenikih.

d Ali ste že poslali naročnino za »Domoljuba«. Ako ne, storite to takoj sicer ste v nevarnosti, da že prihodnje številke ne dobite več. Kdor res ne more plačati za celo leto, plača izjemoma lahko tudi le za pol ali četrt leta. — Le odlašati ne!

d Na naslov poštne uprave! Naši naročniki s pošte Ribnica na Dolenjskem se upravičeno pritožujejo, da jim poštni urad ne dostavlja na dom časopisov. Tako n. pr. prejme vse izvode »Domoljuba«, naslovljene na posamezne naročnike vasi Goričavas, ondotni gospodarski načelnik. Ali meni p. n. poštni urad, da je »kuluk« upegljan tudi že za pošto dostavljanje? Poučite podrejene dostavljalec, kaj je njihova dolžnost!

d Proti uvozu italijanskega vina. Odposlanstvo Jugoslovanskega kluba se je oglasilo pri dr. Rybaču, ki je član komisije za sklepanje trgovske pogodbe z Italijo. Odposlanstvo je obvestilo dr. Rybača, kakšna škoda bi bila za naše vinogradništvo, če bi se dovolil uvoz italijanskega vina.

d 20 milijard frankov je pri obnovi severne Francije šlo v žep raznim koritarjem, ki so imeli pri vladi dobro zaslobo. Belgrajski gospodje z Rade Pašićem na čelu, so hodili vsi v francoske šole.

d Obljubiti in izpolniti. Vlada je razpisala na glave štirih razbojnikov v Macedoniji po 100.000 Din, na glave ostalih pa po 30.000 Din. 13 od teh so orožniki že davno ubili, a nagrade vlada ne izplača.

d 40 letnica. Pretekli torek je obhajal g. Gašper Bernik, električni paznik pri g. Kramerju v Škofji Loki, 40 letni jubilej svojega službovanja. Čestitamo!

d Hrvatski uporni duhovniki so prešli vsi v starokatoliško vero, ki je v naši državi priznana. Starokatoliška cerkev je nemška tvorba. Ustanovila se je na pobudo znanega nemškega kanclerja Bismarcka, ki je hotel v borbi proti katoliški Cerkvi nemške katolice odtrgati od Rima in jih podrediti tudi v verskem oziru Berlinu. Uspeh je bil zelo klavern. Po 50 letih šteje starokatoliška cerkev enega škofa, 58 duhovnikov in 20.000 vernikov. Glavna razlika od katoličanov je, da starokatoličani ne pripoznavajo papeža, zamejujejo sv. spoved in se duhovniki ženijo.

d Zanimivi odgovori. Sarajeska »Večernja pošta« je zastavila na čitatelje vprašanje, kateri plesi so boljši — valček ali moderni plesi. V odgovorih se kaže čudovita plehkost današnjega modernega sveta, ki mu je uživanje edini bog. Vendar se najdejo tudi med temi odgovori zanimiva zrna. Tako odgovarja neki M. Grgunov: »Moderni plesi so zato boljši kot valček, ker služijo kot telovadba in so mnogo bolj obiskani kot Sokol.« No, mi tudi v Ljubljani vidimo, da Sokoli v splošnem mnogo rajši obiskujejo moderne plesne kot telovadbo. To pa oddaleč ne zato, kot bi bili moderni plesi boljši od telovadbe (kar niti malo ni res) — temveč zato, ker moderni plesi strežejo strastem, telovadba pa krepi voljo. Sokolom v splošnem je pa več za prvo kot za drugo. — Prav odgovarja neki Mladenovič, ko pravi... posebno so nekaj čuvali naše ljudstvo pred razuzdanostjo in pohotnostjo, in so nas s tem ohranili bliže Bogu nego satanu. Toda odkar vidimo na ulici namesto idealne mladenke po par debelih buteljev in namesto častite stare žene kakšno Bogu odtaljeno čudo, nismo več tako blizu Bogu. No, ko si osvojimo še šimi ples in vse drugo, kjer mesto para ljudi vidimo psa in psico v človeški obliki, potem smo izpregli z vsem, kar nas je še delalo za ljudi. — Če tem sedam pridenemo še škandal na sarajevski gimnaziji, je slika popolna.

d Velik boj z razbojniki v Južni Srbiji. Dne 10. t. m. zjutraj so prejeli orožniki v Vučitrnu obvestilo, da se je zbralo v neki kuli v Zagorju večje število razbojnikov. Takoj so izšla potrebna povelja in orožništvo iz vse bližnje okolice je obkolilo hišo in otvorilo ogenj. Toda za debelim zidovjem so bili roparji pred krogami iz pušk popolnoma varni, nasprotno so pa bili orožniki na odprtem ozemlju razbojniškemu ognju popolnoma izpostavljeni. Orožniki, ki so se približali kuli z bombami, so to plačali s smrtjo. Padlo je pet orožnikov. Nato je orožništvu prihitelo na pomoč vojaštvo iz Prištine in Mitrovice, a ogenj iz pušk tudi sedaj ni bil kuli kos. Nato so pripeljali iz Prištine dva topa, a v tem je bil že nastopil mrak. Začeli so bombardirati hišo in jo v polurnem obstreljevanju domalega porušili. Ko pa so nato preiskali ruševine, niso o razbojnikih našli nobene sledi: Le-ti so bili izkoristili mrak in odmor v streljanju in se izmuznili iz obkolitve. Sodijo, da je bilo v kuli do 20 razbojnikov pod osebnim vodstvom glasovitega Mehmed Alija.

d Kako je treba po notah lagati. Zadnja »Domovina« prinaša v uvodnem članku sledeče: »Klerikalci, ki bijejo vedno na veliki zvon, kako so jim pri srcu koristi naroda, so v Ljubljani sklenili, naj se neglede na kakovost vina zviša občinska trošarina na vino od 2 na 4 Din.« Resnica pa je, da klerikalci niso imeli nobene tozadevne seje in da jim kaj takega nikdar niti na misel ni prišlo. Bomo videli, če bo »Domovina«

tmela toliko korajže, da bi to laž preklicala.

d Plazovi v Solčavi. V Solčavi, na skrajnem koncu Savinjske doline, je zadel letos izredno visok sneg. Ljudje si morajo delati gaz z živino. Radi južnega vremena je pa to zelo nevarno in tako se je zgodilo posestniku Klemenšku, ko je delal tir z dvema kravama, da se je utrgal plaz in odnesel kravi ter ju par sto metrov globoko v dolini pokopal pod snegom. Kmet je z družino s težavo izkopal kravi izpod 4 m debele snežene odeje; ena je že poginila, druga pa je še živela.

d Angel varuh. V Krčevini pri Mariboru je padel štiriletni sinček železničarja Zepevca z balkona v prvem nadstropju na s cementom tlakovano dvorišče. Čudovito je to, da se otrok pri padcu na trda tla ni prav nič poškodoval, samo prestrašil se je.

d Smrtna nesreča v Bonačevi tovarni na Količevem. V kartonažni tovarni Bonač na Količevem pri Domžalah je 30 letni delavec Anton Kovič iz Doba dne 13. t. m. okoli dveh popoldne prišel v oddelek tovarne, kjer se v nekem hermetično zaprtem kotlu kuha papir. Kovič je kljub svarilu strojnika odvil vijake pri kotlu. V tem trenutku je kotel eksplodiral. Koviča je vrglo s tako silo ob tla, da je obležal nezavestno. Bil je tudi tako opečen od pare, da so se mu videle kosti. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico, kjer pa je umrl, ne da bi se zavedel.

d Smrtno je ponesrečil 11. febr. pri vožnji lesa iz Mince v Karavankah dvajsetletni Jakob Lakota (Turkov) iz Mojstrane. Na saneh naložen debel hlod se je zvrnil nanj in ga ubil. — Domov so pripeljali gortvega.

Novice iz Amerike. Iz Chisholma Minn. poročajo: Dne 22. januarja je doletela Fr. Campa velika nesreča. Omenjeni rojak je delal v Shenango rudniku. Dne 22. je imel nočno delo, ko ga je nekoliko pred polnočjo zadela grozna nesreča. Kot je navada, se pred polnočjo v rudniku strelja. Ko so naboji eksplodirali, je Campa misleč, da so že vsi, šel nazaj na prostor, a v tem poči še en strel, kateri je Campata z vso silo udaril v glavo. Strel mu je izbil oba očesa in strgal nos in cel obraz grozno razmesaril. Pogled na ponesrečenca je bil strašen. Nesrečni fant je doma iz Sodražice pri Ribnici, v Ameriko je prišel pred nekako 3 leti, star 23 let. Najbrž bo še okrevail, toda siromak bo brez oči. — V noči 13. januarja t. l. se je Frank Pucel, 19 let star, napil žganja. Ko je šel domov, ga je žganje zmoglo tako, da je obležal na nekem kupu peska in zaspal. V ponedeljek zjutraj, 14. januarja, ga je našel neki delavec, ko je šel delat okoli 7. ure vsega zmrzlega. Ko so ga prepeljali v bolnišnico, so morali zdravniki čevlje izrezati z njegovih nog, katere so bile vse zmrzle. Zdravniki so po par dneh imeli upanje, da bo še ozdravil, toda upanje je splavalo, ko se je zmrzlo meso začelo trgati od nog. Po nekaj dneh so ga prepeljali v drugo bolnišnico v Duluth, kjer mu bodo morali odrezati noge, ako ostane živ, kar pa je malo upanja, ker ga je napadla še pljučnica. Ako ozdravi, bo siromak brez nog. — V Pittsburgu Pa. je umrl tamošnji cerkvenik Josip Rabič v starosti 69 let. Šel je na

stopnice, ki vodijo v klet, kjer je posegel z roko na gumb električne svetilke, da nažge luč. Pri tem mu je spodletelo in padel je tako nesrečno, da si je zlomil tilnik. Bil je takoj mrtev. — V istem kraju je umrla v starosti 59 let Marija Roje, rojena v Trnovem na Notranjskem.

d Koledar slepih. Podporno društvo slepih je založilo svoj koledar, katerega vsem zelo toplo priporočamo. V zalogi ga je ostalo še okrog 1400 in preti društvu precejšnja izguba. Dobro delo stori, kdor kupi vsaj en izvod, ki stane 20 Din in se dobi v vseh knjigarnah, trgovinah za papir, trafikah vojnih invalidov ter v založništvu in Ljubljani, Wolfova ul. 12.

d Največje cisterne. Nizozemska vlada postavlja na nekem svojem otoku v Atlantskem morju cisterne (posode) za petrolejske zaloge. Vseh cistern bo 21 in vsaka bo držala po 130.000 hektolitrov. Ko bi vse te napolnjene cisterne eksplodirale, bi porušile vse zgradbe v okolici 80 km in steber dima bi se videl do 1000 km daleč. Zato so montirali cisterne na osamljenem otoku.

d Bodoča vojska. Znameniti ameriški iznajditelj Edison je v zadnjem času izjavil, da bodo bodoča vojska odločili aeroplani n plini, proti katerim dosedaj ni nobene res uspešne obrambe. Brodovje 50 aeroplanov zamore v 3 urah s strupenimi plini zadušiti cel London (6 in pol milijona ljudi). To se pravi, da je vsa tisočletna evropska kultura izročena na milost in nemilost par zbesnelim državnikom, ki jih plačujejo kapitalisti.

d Amerikanska. Angleški listi poročajo, da je neki Anglež izumil pripravo, s pomočjo katere bodo mogli slepi z ušesi brati — ta priprava se zove optofon; potem je izumil drugo pripravo, ki se zove tonoskop, s pomočjo katerega bo gluhi mogli videti petje. Pripravlja pa ta Anglež že tretji izum — takozvan dalekovid — s katerim bomo videli na tisoče kilometrov daleč, kakor se danes brez žice že pogovarjamo na tisoče kilometrov daleč. Brez nevarnosti lahko odkrijemo, da je neki Slovenec izumil pripravo, s katero bo mogel tega kunštnega Angleža iz Ljubljane v London lastnoročno potegniti za nšesa, da bo drugič vedel cel svet tako po amerškansko za nos vleči.

VOJAŠKE ZADEVE.

d Vojaški dopusti. Vojak ima po preteku šestih mesecev od dne, ko je nastopil vojaško službo pravico do najmanj 15 dni dopusta. Pristojni poveljnik pa mu sme dovoliti tudi več. Dopust tudi dobi, ako mu kdo v družini umrje. Vsakemu vojaku pristoji za odhod in povrtek brezplačna vožnja po železnici in ladji samo za en dopust, dokler služi v kadru. Za dopust prosi vojak pri raportu in ni treba, da svoji vlagajo pismene prošnje.

d Naš vojni minister je zelo varčen mož. Dasi gre nad polovico državnih izdatkov za vojaštvo, vendar nima tega, da bi plačal železnice za vse rekrute, ki so te dni vpoklicani. Vojaška oblast je namreč odredila, da imajo samo tisti rekruti pravico do proste vožnje po železnici (Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj)

PO SVETU

Rusija. Važnost Rusije na mednarodnem pozorišču postaja z vsakim dnevom večja. V soboto 16. t. m. je norveška vlada pravno priznala sovjetsko vlado. Istočasno, ko je norveška vlada o tem svojem sklepu obvestila svet, je pa moskovska sovjetska vlada objavila svojo izjavo, da priznava Norveški suverenitet nad Sjøtzbergom. — Ni več daleč čas, ko bosta tudi Jugoslavija in Češkoslovaška priznali sovjetsko vlado. Znani ruski sovjetski javni delavec Litvinov je glede tega izjavil, da bo le v škodo Jugoslavije in Češkoslovaške, čimdalje bosta odlašali stopiti z Rusijo v diplomatske stike. O Jugoslaviji in Češkoslovaški je dejal, da sta to mali državi, ki sta nastali pozneje kakor sovjetska Rusija, katera jih doslej še ni priznala. Čim bosta Jugoslavija in Češkoslovaška priznali Rusijo, jih bo tudi Rusija priznala. — Svoječasni laški poslanik v Belgradu Manzoni, je imenovan za poslanika pri sovjetski vladi v Moskvi. — Angleški poslanik v Moskvi postane najbrž O'Grady, Irec, ki je odličen katoličan.

Anglija. Preteklo soboto opoldan je izbruhnil ogromni štrajk pristaniških delavcev. Ako ne pride med delavec in delodajalec do sporazuma, bo stopilo v štrajk nad milijon delavstva. Štrajkujočim se bodo namreč pridružili pristaniški železničarji in transportni delavci. Vsled štrajka je angleški izvoz in uvoz domala ukinjen. Vlado čaka težka naloga, da v obojestransko zadovoljnost reši nastali položaj. — V sedanji angleški vladi je tudi en minister katoličan, kar se v moderni zgodovini Anglije še ni zgodilo, in sicer je to minister za zdravstvo Mr. John Weatherly, dober prijatelj glasgowskega nadškofa. Sicer pa so tudi vsi ostali člani Makdonaldove vlade odkritosrčni krisjani, samo eden je jud.

Grčija. V parlamentu se bje trd boj za to, ali naj parlament sam odstavi vladarsko hišo, ali pa naj se ljudstvo samo (Dalje glej na naslednji strani spodaj)

nici, ki so nad 30 km oddaljeni od mesta, v katerem se nahaja komanda vojaškega okrožja, drugi pa, ki so doma bližje kakor 30 km, se smejo le ob slabem vremenu voziti na državne stroške po železnici. Torej rekruti, ki so doma tam kje za Kamnikom ali nad Kranjem, morajo priti peš v Ljubljano ali pa naj sami plačajo vožnjo, če bo lepo vreme! — Kdo naj sedaj presodi, kdaj je vreme tako slabo, da se bodo rekruti smeli zastopati? Ali bo vselej treba brzojavno vprašati vojnega ministra, kakšno je vreme? Ta naredba ni samo smešna, ampak tudi protizakonita. V členu 54. vojnega zakona je jasno določeno, da vožnjo novincev po železnici plača država. O lepem in slabem vremenu zakon ne govori. Zakona pa ne more nihče drugi razveljavljati ali izpreminjati kakor parlament.

POLITIČNI ZAPISKI

p Sijajna zmaga SLS na Jesenicah. Pri občinskih volitvah na Jesenicah je dobila SLS izmed 33 odbornikov 19 mandatov — torej ima nad vsemi strankami absolutno večino.

p Strahovita blamaža velesrbskih kulukarjev. Glasilo velesrbskih kulukarjev, »Kmetijski list« se je v svoji prebitri navdušenosti za centralizem nesmrtno blamiral. Ker bi rad, da bi tudi SLS uvidela potrebo in korist Pucelj-Zerjavovega centralizma, je vzadnji številki že priobčil to svojo željo kot izvršeno dejstvo. Kar lase si je pa pulil, ko je bral v »Slovencu« govor poslanca dr. Kulovca, ki je s kovaškim kladivom tolkel po centralizmu. Tako grdo se pa še »Kmetijski list« ni blamiral, čeprav je blamaž zelo vaje.

p Jugoslovansko-italijanski sporazum pred narodno skupščino. V narodni skupščini je zunanji minister dr. Ninčič predložil v potrditev zloglasni jugoslovansko-italijanski sporazum, ki daje Italiji popolno in edino pravico nad Reko, dočim so ostali Slovenci in Hrvati v Italiji brez varstva. Dr. Ninčič je skušal dokazati potrebo in korist sporazuma. Odgovarjal mu je v sijajnem govoru dr. Hohnjec, ki je dokazal, da je jugoslovanska vlada doživela najsramejši poraz in da sta Ninčič in Pašić pokleknila pred Mussolinijem, kar pa nju ne boli, temveč ima ogromno škodo slovensko in hrvatsko ljudstvo. Vsa opozicija je govorniku burno pritrjevala.

p Radićevo mnenje o jugoslov.-italijanskem sporazumu. Radić se je izjavil napram dopisniku »Politike«, da se je Pašić na skrivnem sporazumel z Mussolinijem tudi v tem, da se obdrži radikalna vlada še dolgo vrsto let. Pravtako obstoja tajen sporazum z Mažarsko, po katerem dobi Mažarska kos hrvatske zemlje. Nato primerja Radić Hrvatsko nekdanji Poljski, ki je bila razdeljena na tri države. Tako hočejo Hr-

odloči za državno obliko. Kafandaris, ministr. predsednik, se je v parlamentu odločno izjavil proti vladarski rodovini; stoji pa na stališču, da naj ljudstvo odloči. Veznileso je izjavil, da takoj zapusti Grčijo, če ne pride do plebiscita in če bi se republika proglasila na revolucionarnen način. Radikalni republikanci pa zahtevajo, da naj parlament odstavi krajevsko rodbino.

Denarna vreditev na Ruskem. 15. t. m. je sovj. vlada popolnoma ustavila tiskanje sovjetskih rubljev. Odslej dalje se bodo nakazovale plače le še v »červoncih« (zlatniki) in v takozvanih zakladnicah v vrednosti 5, 3 in 1 rublja. Dokler ne izda vlada bakrenega denarja, ostanejo papirnati sovjetski rublji v veljavi samo še kot drobiž.

Albanska konstituenta je z večino glasov sklenila, da ponudi albanski prestol ital. vojvodu D'Aosta.

vatsko razdeliti med Srbijo, Mažarsko in Italijo.

p Dobra primera. Pašić se je izjavil napram nekemu dopisniku o jugoslovansko-italijanski pogodbi: »Čeprav je ta pogodba dobro delo in smo srečni, da je podpisana, vendar se čutimo kakor Japonci po potresu, ko se je prebivalstvo približalo porušeni hišam in uvidelo potrebo hladnokrvnosti.

p Nameravan atentat na Radića. Na Dunaj sta došla dva od belgrajske vlade podpirana dijaka z namenom, da napadeta Radića. Dunajska policija je za namero naprej zvedela in je oba dijaka aretirala. Preiskava se vrši.

p Proti kuluku. Odločen boj naših poslancev proti kuluku je prisilil ministra za zgradbe k izjavi, da bo spremenil predpise o kuluku in omejil izvajanje kuluka. Žato je občinam ukazal izdelati potrebne izpiske.

p Spor v sovjetih. V sovjetski vladi sta dve struje, ki se ljuto bijeta med sabo. Struja, ki jo vodi Trocki, reorganizator ruske armade, je podlegla. Trocki se je moral preseliti v neko južorusko mesto, prepovedano mu je voziti se z vlakom ter ga venomer opazuje tajna policija. Zdi se, da se sovjetska moč bliža veliki krizi.

p Boljševiško nasilje se je po Ljenuvi smrti še povečalo. V zadnjih dneh je bilo v Moskvi čez 4000 oseb aretiranih. Policija udara kar v gledališča in odvaja gledalce.

p Bolgarski komunisti so pretrgali vse zveze z boljševiki.

p Francija na razprodaji. Radi padca francoskega franka je cela množica tujih trgovcev preplavila Francijo, kupuje vse, kar vidi ter izvaža.

PEKATETE, najcenejše testerine. To potrjujejo vse gospodinjice, ki so napravile poskušnjo s tem, da so skubale obenem te in druge. »Pekate« se vedno zelo nakuhajo.

II.

**Napravili takoj po vzorcu
poskus na mladem so zomorcu
in glejte čudo — Zatoroga —
koj bela je postala noga!**

Nadaljevanje sledi.

NAZNANILA

DRUŠTVENA NAZNANILA. Za vsako naznanilo srečolova, veselice ali prireditve, pri kateri se pobira vstopnina, se plača od vsake besede, ki šteje več kot dve črki, 25 par. Denar naj se pošlje v kuverti v bankovcih ali poštinih znamkah. Vsako naznanilo mora biti v ponedeljek dopoldan v Ljubljani.

n Okrajna Kmetijska zveza v Novem mestu ima zelo važno odborovo sejo v ponedeljek, dne 25. t. m. ob 9 dop v tainištvu SLS (tiskarna Krajec) v Novem mestu. — Odborniki vabljeni!

n Ustanovni občni zbor novomeškega okrožja Kmetijskih zvez se vrši v ponedeljek 3. marca ob 10. uri dopoldne v Rokodelskem domu v Novem mestu. Odborniki krajevnih kmetijskih zvez v sodnem okraju Metlika, Črnomelj, Trebnje in Novo mesto, naj se ustanovitve sigurno udeležijo.

n Okrajna Obrtna zveza v Žužemberku vabi svoje člane in druge obrtnike k občnemu zboru, ki bo v nedeljo, dne 2. marca ob 1. uri popoldne v dvorani Izboraževalnega društva v Žužemberku. Na občnem zboru poroča zastopnik Jug. obrtne zveze iz Ljubljane.

n Črnuče. V nedeljo dne 24. februarja popoldan ob treh ste vabljeni moški in ženske k predavanju o živinoreji. Priredil g. Kristof iz Ljubljane. Skrbimo, da bo udeležba obilna. Pouk nam je vsem nujno potreben.

n Prve »Bogoljubove« številke bi utegnili zmanjkati, ako se oglasi še večje število novih naročnikov. Žato bi nam bilo ustrezno, če jo nam vrnejo oni gg. poverjeniki, ki so za leto 1924 naročili nekaj manj izvodov, pa so prejeli prvo številko še po lanski naročbi. Bolje je, da jo razpošljemo med berila željne ljudi, kot pa bi ležala kje neporabljena.

n Samo do 29. t. m. velja razpis naše nagrade za »Domoljubove« stare in nove naročnike. Po tem dnevu plača vsak 7 Din za en izvod povesti »Dekle z Močevja«.

n Orlovski odsek pri Sv. Gregorju priredi v nedeljo, dne 24. t. m. v dvorani šaloigro »Lumpacij vagabund« s petjem v treh dejanjih. Začetek točno ob 3 popoldne. — Prijatelji smeha in poštene zabave vabljeni.

d Orliški krožek v Novem mestu priredi 24. februarja v Rokodelskem domu ob 5. popoldne akademijo z zanimivim sporedom. Vljudno vabljeni!

n Zažar pri Vrhniki. Kat. slov. izobr. društvo naznanja, da priredi v nedeljo, dne 24. febr. ob pol 3 pop. v prostorih Ivana Pišeka veselico. Spored: 1. Pozdravni govor. 2. Prisiljen stan je zaničvan, igra v treh dejanjih. 3. Dva gluha, burka v enem dejanju. Sodeluje domača godba na pihala. Cene prostorom običajne. K obilni vdeležbi vabi odbor.

n Šenčur pri Kranju. Tukajšnje Kat. slov. izobr. društvo priredi prihodnjo nedeljo 24. t. m. ob 3. popoldne v društveni dvorani zanimivo šaloigro »Danes homo tiči«. Prijatelji poštene zabave in smeha

pridite v nedeljo v Šenčur in ne bo Vam žal popoldne, ki ga boste preživeli med nami! Na svidenje!

n Izobraževalno društvo v Zabnici priredi v nedeljo, 24. t. m. ob 3. uri pop. zabavno veseloigro. Kdor se hoče veselo razvedriti in prijetno nasmejati, naj pride pogledat.

n Ježica pri Ljubljani. V nedeljo, 24. t. m. popoldne ob 3. uri priredi Izobraževalno društvo v društvenem domu predavanje o potresu na Japonskem. Predavanje bodo pojasnile skioptične slike. Predava g. dr. Šarabon. Vstop vsem prost. Vsi vljudno vabljeni! Bog živi!

n Škoeijan pri Mokronogu. Tukajšnje kat. slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 24. t. m. dr. Krekovo igro: »Tri sestrec in za nameček veselega »Jurčkar«. Prijatelji poštenega razvedrila vabljeni!

n Iz Preddvora nad Kranjem. V nedeljo, dne 24. februarja se bo igrala burka »Veleturiste, ki se na pustno nedeljo ponovi. Kdor pride pogledat, nasmejati se bo prav pošteno. Uljudno vabimol!

n Presveto društvo v Mavčičah priredi v nedeljo, dne 24. februarja ob treh popoldne igro: »Junaki bajnega časa«.

n Slov. kat. izobr. društvo na Vrhpolju pri Moravčah vabi k prireditvi veseloigre »Babilone« s petjem v nedeljo, dne 24. februarja ob treh popoldne v tukajšnji šoli. Cene: stojišče 2 Din, sedež 4 Din.

n Ponovno obveščamo vse gospodinje in služkinje, da je začela »Poselska zveza« svoje redno posredovanje za službe s 1. januarjem 1924. Opozarjamo vse gospodinje in služkinje, da se obračajo le na našo pisarno, Stari trg 2, I. nadstr. — Tajnica.

n Redni občni zbor »Organizacije okrožnih zdravnikov za Slovenijo« se je vršil v nedeljo, dne 17. februarja v restavraciji glavnega kolodvora v Ljubljani ob 15. s sledečim sporedom: 1. Poročilo odbora, 2. Volitve novega odbora, 3. Določitev letnega prispevka, 4. Slučajnosti.

n Semič. Vinski vzorčni sejem se vrši dne 13. marca v Semiču v veliki dvorani društvenega doma. Vinski trgovci in gostilničarji pozor!

n Trbovlje. Povodom smrti svoje matere, blagopokojne gospe Karoline Berger, je daroval njen sin gospod Matija Berger, trgovec v Trstu, za občinske reveže znesek 2500 Din.

n Našla se je 29. m. m. velika pisana ženska ruta ogrinjalka na cesti od Zumberka proti Dobrniču. Kdor jo je zgubil, naj se oglasi pri Nacetu Kotar v Cepļah, pošta Dole pri Litiji.

n Ugodna prilika. Kdor hoče poceni kupiti, naj se oglasi na Zabjaku št. 12, I. nadstr. (tik stopnic). Tam dobi decimalno tehtnico z uteži, debelo, dolgo vrv, čeber, kompletne postelje, več dobro ohranjene moške obleke in perila, čevlje in oljnato sliko (sv. Ludovik). — Istotam se dobi tudi jako dober harmonij ameriškega sistema, poraben tudi za manjšo cerkev. — Ogleda se lahko vsak dan od 1. do 2. ure pop.

n Višnja gora. Prepozno došlo.

n Zerovnica. Prepozno došlo.

SIROM · DOMOVINE

ŠT. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Dne 3. februarja se je vršil redni občni zbor tuk. O. K. Z. ob 3 popoldne v društveni dvorani. Nad 300 udeležencev obojega spola je skoro napolnilo obširno dvorano. Poročal je tajnik I. K. Z. iz Ljubljane o sedanjem položaju, ter o pomenu in važnosti organizacije za kmeto ljudstvo. Sotrpini pristopite brez odlašanja v našo organizacijo, zakaj kar so dosegli delavci na Angleškem, je mogoče tudi pri nas. Soglasno so bile med drugim sprejete sledeče resolucije: izrekamo zaupnico Jugosl. klubu in S. L. S. Zahtevamo popolno avtonomijo Slovenije. Zahtevamo versko-nravno vzgojo otrok v šoli. Ogorčeno protestiramo proti redukciji strokovnih učiteljev na kmetijskih šolah. Zahtevamo, da vlada v večji meri štiti živinorejo.

V ŠMARTNEM PRI LITJI

bo v torek, 26. t. m. celodnevni zadrugno-gospodarski tečaj. Opozarjamo vse, ki jim je napredek našega gospodarstva pri srcu, da se ga polnoštevilno udeležijo. Točen razpored bomo objavili prihodnjič. — Dne 11. t. m. se je poročila zvesta članica naših društev g. Marija Hostnik, hči tukajšnjega župana Leopolda Hostnika z g. Avgustinom Ogrizekom, uradnikom Gospodarske Zveze. Novoporočencema želimo božji blagoslov.

HINJE NA DOLENJSKEM.

Dne 8. decembra 1923 je bil slovesen dan za mladen. Marijino družbo. Vršil se je sprejem novih članov, — 13 po številu — katere je sprejel domači g. župnik. Družba se je pomnožila za več novih članov in životari ne več kakor preje. — Dne 6. t. m. zvečer je nastal nenadoma na doslej še nepojasnen način ogenj na Ratju št. 4, po domače »pri Lovrečih«. Pogorel je kozolec do tal, zavarovanje le malenkostno. — V predpustu je pri nas letos zelo živahno. Nenaavadno visoko število porok bo letos. Dosedaj je bilo že 10 parov na oklicih. Pač se najbrž vsakdo boji onega znanega stavka: »Prišla je pepelnica in ostala sem samica«.

SV. KRIZ PRI MARIBORU.

Kdo bi si mislil — tudi v našem obmejnem kosu Jugoslavije smo naročeni na Domoljuba. Pa veliko dela bo imel še korenjaški Domoljub, predno bo iztrebil iz naše okolice ničvreden list, ki si je ukradel sicer lepo ime »Domovina«. Med Domoljubom in Domovino se bije neizprosen boj. Domoljub je prijatelj krščanskega ljudstva in vsakemu zavednemu Slovencu najboljši svetovalec; Domovina pa izvira iz žepov bogatih bankirjev, ki bi si radi popolnoma zasužnjili kmeta. Zato neprenehoma udriha po tistih, ki hočejo kmetu dobro, in nima nič bolj nujnega, kakor da smeši vero in duhovnike. Domovina dobro ve, da je človek za vsak zločin zrel, če nima spoštovanja do sv. Cerkve in vere — zato s satanskim veseljem ruši vsako versko in pravno mišljenje v srcih svojih čitateljev.

Le zaslepljeni, strastni nasprotniki cerkve ali duhovnika se še naslanjajo ob smrdljivih mrhovini, ki jo raznaša ta list.

SV. GREGOR.

V četrtek, dne 7. t. m. smo slovesno obhajali 50 letnico smrti edinega tu umrlega duhovnika Matevža Perčiča. Pastiroval je tu od leta 1854. do svoje smrti 5. februarja 1874. V njegovi dobi se je tu ustanovila nova šola, je bil tu učitelj Valentin Krek in se je rodil njegov sin Janez Evangelist, katerega je krstil pokojni g. Perčič. Gorenjskemu rojaku s Trstenika, se je vendar priljubil naš kraj tako, da je ostal tu do smrti. Siljali smo dopis o njegovem delovanju in smrti v Zgodnji Danici od l. 1874. in uvideli veliko ljubezen, ki je vezala njega z njegovimi ovčicami. Še je precej onih, ki se spominjajo gospoda, zato smo z zvonjenjem, slovesnim zadušnim opravilom, z okrašenjem in razsvetljavo njegovega groba, hvaležnim srcem obnovili spomin na blagega duhovnega dobrotnika.

LEŠE.

Naša hranilnica in posojilnica dobro deluje in lepo napreduje. Na Blaževo je vršila svoj XV. redni občni zbor, na katerem smo zvedeli iz poročila načelstva, da je bilo leta 1923. prejemkov Din 158.690,53, izdatkov Din 155.239,17, promet 313.929,70 Din, čistega dobička Din 1367,03, rezervnega zaklada koncem leta 1923. 3059,30 Din, posojil Din 15.250, hranilnih vlog Din 106.544,06. Vsekako velik uspeh za tako malo zadrugo, katere se vsi z zaupanjem oklepajo in pri njej nalagajo svoje prihranke, ki vam jih obrestuje po 7 odstotkov! — Nabiramo za nove zvonove, ki bodo kmalu zapeli z lešanskega stolpa in pozdravljali novo cesto, ki jo tudi gradimo.

VINICA.

V Podklanju je umrl v starosti 25 let mlad gospodar, naročnik Domoljuba Franc Glac. Imel je naglo jetiko, ki si jo je nakopal najbrže ko je stregel v enaki boleznij svojemu svaku. Od leta 1919. je Franc že devet mrlič v Glačevi hiši. — Dragi Domoljub! Moram Ti povedati, da so naročniki zelo zadovoljni s Teboj. Pravijo, da jim toliko lepega poveš in tako po domače, da Te vsi razumejo. Še vedno se kdo na novo naroči.

IZ BUKOVŠICE.

Dne 13. januarja je imel pri nas poslanec Brodar shod. V nad poldrugo uro trajajočem govoru je poročal o delu naših poslancev v zbornici in o njihovem boju proti centralizmu. Težaven je boj za avtonomijo Slovenije, razmere take, da nihče ne more po pameti zahtevati njenega takojšnjega uresničenja. Nikakor pa zato ne smemo odnehati od započete delo. In da se ne bo odnehalo, je na volilcih. Ti morajo pri kakih morebitnih volitvah ostati zvesti še naprej SLS, ki se edina v Sloveniji bori za lastno zakonodajo. Pozorno so sledili možje in fantje g. govorniku. Izrekla se je zahvala

g. poslancu za temeljito poročilo in zaupnica Jugoslov. klubu s pozivom »naprej po započeti poti do cilja!« Po shodu so se možje z g. poslancem še posvetovali o upostavitvi mostu v Ševljah, katerega je povodenj v dobrem letu dvakrat porušila, ki je pa za našo dolino življenske važnosti. G. poslanec je šel na lice mesta pogledat in je obljubil svoje posredovanje za pomoč k novi zgradbi mostu in pripadajoče ceste. In sedaj, ko se ima započeta stvar izpeljati, graditev mostu omogočiti, pa pride vaški demagog in v »Jutru« pod zaglavjem »iz Bukovšice« napada g. poslanca in SLS. (Ali z namenom, da bi se stvar preperečila?). S shodom ni zadovoljen. S prostorom shoda ni zadovoljen. Kako ta liberalci sklepa? Pravi: »Shod se je vršil v župnišču, dokaz, da služita duhovnik in farovž le politiki.« (Če bi se bil shod v slučaju ugodnega vremena vršil na trati pod milim nebom, bi bil pa zapisal: »Shod se je vršil na trati —, dokaz, da služi trata pod milim nebom le politiki.) Laže, da poslanec ni črnil o avtonomiji besedice. Goni naprej staro liberalno lajno o davkih in kuluku. »Gorje, da je joj«, pravi, ne pove pa, da se je boril ravno Jugoslov. klub zoper vse to gorje, ki so ga zakrivili liberalci in samostojneži.

DOBREPOLJE.

Naša farna cerkev je dobila tri velike zvonove. Še ena velika potreba — zvonove smo namreč dobili po vseh naših cerkvah — je v naši fari, namreč zgraditev društvenega doma. Ta potreba je velika z gospodarskega in kulturnega stališča, tako da ni več mogoče odlašati z graditvijo. Zato je dolžnost vseh poklicanih, da takoj začnejo s pripravami, da se spomladi gotovo začne graditi. Vsi farani bomo po svojih močeh pomagal z lesom, vožnjo itd. Zato brez vsakega odlašanja na delo! Predsedniki društev in zavodov, zgenite se, da začnemo z delom! — Pred Božičem se je vršil prav dobro obiskan združni gospodarski tečaj. Potrebno bi bilo še več takih tečajev.

Davčni vijak jako hudo pritiska na davkoplachevalce. Eksekutor ima vedno veliko dela. Če bo tako šlo naprej pa ne bo zadosti samo eden, ampak dva ali trije. Pretekli teden je bilo razglašeno, da bo več živine iz sosednih občin na javni dražbi prodanih pri občini Videm. Drugi so, menda že plačali, le eden ne, zato so prignali njegovega junca na dražbo. Pa nobenega kmeta ni bilo k dražbi. — Veliki fantovski pretepi, ki so se prešnje leto vršili, so čez zimo ponehali. Letos so se pa zopet začeli z malimi praskami. Fantje, pametni bodite, pa nustite gostilne in pretepe, ki so v škodo vam, staršem in celi fari. Dolžnost občinskih orožnikov in oblasti je, da z vso strogostjo nastopa proti gostilničarjem, ki imajo čez policijsko uro gostilne odprte in proti vsem, ki motijo javni red in mir, posebno ponoči.

STOPIČE PRI NOVEM MESTU.

Pred kratkim časom smo dobili 6 novih zvonov za naše podružnice. Dolžani, Zajčanje, Orehovljeni in Črmošnjčanje so kupili po en zvon; Šentjošci pa kar dva. — Predpust je sedaj tudi pri nas. Oklicali so jih že 19 parov. Veliko se jih bo poročilo. Nekaj bi se jih še lahko (Stopčanje), pa

se nočejo. Nekaj bi se jih pa rado, se pa ne morejo. Je pač križ — Umrlo jih je tudi nekaj v zadnjem času. Zlasti starejši možje so bili na vrsti. O Božiču — na Svet dan — smo pokopali na Dolžu očeta Božiča. Tedeu pozneje je nehal živeti gospodar Živec iz Pangrčgrma. Sedaj so nas zapustili pa še oče Ščinkovec. 82 let so bili zadovoljni med nami. Naj počivajo v miru vsi trije! — Vode še vedno pošiljamo Novomeščanom, ki inajjo od nas napeljan vodovod. Sami pa raje pijemo »sladko vince«, ki je letos prav dobro in se človeka kmalu prime. Potem pa ni vse prav. Pa o tem molčimo!

IZ BITNJA.

Društveno in versko življenje se pri nas stalno obnavlja. Ponosni smo na svoje svetišče, oživljeno z električno razsvetljavo in novimi zvonovi, z ubranim pevskim zborom, ki vztrajno in izvrstno dviga cerkvene slovesnosti, na lepo prepevanje mladine izpred oltarja; ponosni smo na društvo, ki s predavanji in prireditvami častno vrši svajo nalogo. — Hvaležni smo vam in želimo, da vztrajate na tej poti! — Ker smo se v Stražišču tako malo brigali za »kulturo«, so nam naši »kulturni generali« postavili dom, o katerem pogosto beremo: vanj pridno zahaja mladina k telovačbi, domačini pa vneto k prireditvam, ki niso redke, ne slabe. — Res pa je: Prireditve, ki so pogoste in često zaključene z zabavo in plesom, posečajo v večini nedomačini, izletniki iz Kranja in okoliška »krokarijaa«. — Vemo: Dom so zidali kapitalisti, z našimi žulji ga ne boste izdrževali, še manj krili dolgove. Društvo, ki je svobodomiselnost, brezversko in protiversko, ki nam podaja kulturo v surovosti in pijančevanju, podivjanosti in izžemanju naših ljudi, nam je tuje in ga odklanjamo. — Z ljudmi, ki se gostijo iz žuljev delavstva in se vračajo pozno v jutro vsi vrtoglavi proti domu in so v nadlego ljudem, ki gredo k službi božji, nam ne grejo skupaj in jih pomilujemo.

KOROŠKA BELA.

Za župana na Koroški Beli je bil izvoljen socialpatriot, pravzaprav kapitalpatriot Stenej iz Koroške Bele. O, to je bil težak porod. Cel teden so trpele porodniške težave. Pa vsa čast dobrim zdravnikom radikalom, demokratom in narodnim socialistom, ki so pod spretnim vodstvom nadučitelja Baraga tako dobro dajali pomoč. Dete je rešeno, samo da bi mu bilo odmerjeno dolgo življenje. Za Belo se bližajo sedaj zlati časi, ko se bo kakor nekdanj v obljubljeni dežel' cedilo samo mleko in med. Samo če bo le res? Častitamo socialistom, da so s pomočjo kapitalističnih strank dosegli županski stolec. Živel socializem v objemu s kapitalizmom! Zdravo!

SELSKA DOLINA.

V Jelovici na Mosteh je pretekli teden pogorelo gospodarsko poslopje s krmo vred, lastnina g. Eggera. Kako se je ogenj zanetil, po nesreči ali zlobnosti, se ne ve. Kolkim delavcem daje Jelovica zaslužek; v preobilni meri se seka les; samo iz državnega sveta se bo letos 7 tisoč m izvozilo. V Dražgošah je bilo lansko leto troje mrličev, 2 otroka po 2 meseca stara in 1 odra-

šen, 82 let star. Zdrav kraj! Pa tudi zdravo dušo hočemo ohraniti, naše krščansko gmoštvo in zvestoba ni na prodaj, tudi ne po gmotni podpori kakega magnata. — 17. februarja, v nedeljo se bo v »Domu« vprizorila igra »Na dan sodbe«. — Hvalevredno je prizadevanje nekaterih mož, da se pridobi vodna moč za napravo električne razsvetljave za Dražgoše in Ručno; z združenimi močmi bi se zamogle denarne težave premagati.

MEKINJE.

Pogorela sta pri Plevelovi hiši v Mekinjah hlev in šupa dne 14. t. m. Ogenj, ki je nastal zjutraj ob petih, so hitro opazili, tako da je bilo mogoče še rešiti živino. Požarni brambci iz Kamnika in Smodnišnice sta hitro prihiteli na lice mesta. Njima gre v prvi vrsti zahvala, da ni pogorelo pri sosedu p. d. Švebovcu. Bodi izrečena iskrena zahvala vsem, ki so pomagali gasiti. Orožništvo pridno zasleduje požigalca, ker je vse tega mnenja, da je bil ogenj iz hudo-bije podtaknjen. — To leto prihaja v našo župnijo na skupni naslov: 104 Domoljubi, 45 Bogoljubov, 16 Glasnikov in 21 Katol. misijonov.

PODGRAD PRI NOVEM MESTU.

Naša poštna nabiralnica je s 1. svečanom nehala poslovati. Imela je zvezo s pošto v Novem mestu trikrat na teden. Dostavljala so se samo navadna pisma, časopisi in poštni avizi. Denarne in druge pošiljatve in priporočena pisma smo morali sami oddajati na pošto v Novo mesto, oziroma je moral vsak sam hoditi tja po nje. Bilo je malo, pa vsaj nekaj pošte. Sedaj je župni urad, šolski urad, orožništvo na Cerovcu in vsa podgrajska župnija brez pošte. Imamo naročene časopise, dohajajo in oddajajo se vedno pisma, ker je več naših ljudi v Ameriki. Hoditi bomo morali sedaj sami po pošto v Novo mesto. Upravitelj poštne nabiralnice je odpovedal nadaljnje oskrbovanje radi premajhne plače. Hoditi je moral vsak pondeljek v 10 km oddaljeno Novo mesto. Večkrat v tednu pa na 5 kilometrov oddaljeno Tržko vodo. Mesečno znaša ta pot 160 km, to je tako daleč kakor iz Pograda v Ljubljano in nazaj. In koliko plačuje poštna uprava za to mesečno? Celih 22 Din 50 p. Prosil je za povišanje plače, pa se je odgovorilo, da nima para in da naj se nabiralnica ukine. Obljubilo se je zvišanje, če bo narodna skupščina povišala državni proračun za pošto. Narodne poslance prosimo, da posredujejo, da se nam nabiralnico zopet vrne.

SELA PRI KAMNIKU.

Veliko olajšavo napravi občini šola, ako vprizori kako lepo prireditev v kritje ogromnih šolskih stroškov bodisi za šolsko knjižnico ali nabavo potrebnih učil ali za siromašne učence. Kajpak ima učiteljsvo precej več dela, na drugi strani pa je za mladino velik duševni in tudi gmotni dobiček. Prav iz tega namena, oziroma za šolsko knjižnico priredi šolska mladina na Selih pri Kamniku v nedeljo, dne 24. t. m. popoldne po večernici petje, deklamacije, telovadbo in lepo igrice. Otroci se z velikim veseljem in požrtvovalnostjo pripravljajo kljub slabemu vremenu in grdim potom. Pa tudi mi odrasli bomo napravili na

pusno nedeljo nekaj za smeh in kratek čas. Gospod bodo pa s skioptičnimi slikami pojasnjevali lepoto fantovskega življenja ali »Blagor ti, mlada kric, seveda če si v pravih mejah.

IZ ŠMARTNA PRI LITIJI.

V naši fari imamo letos že 12 mrličev. In čudno je to, da jih je 7 iz enega kraja: 6 žensk in 1 moški.

PREDASEL.

(Na naslov pošnega ravnateljstva.)

V okolico Predasel hodi pismonoša v rednih razmerah vsak dan iz Kranja. Ko je v jeseni zbolel mestni pismonoša, so tebi nič, meni nič naložili našemu pismonošu še službo v mestu. Da so torej imeli gospodje meščani vsak dan dostavljene pošne pošiljke, smo morali cela dva meseca trpeti okoličani, da smo vsak drug dan prejeli malo pošto. Ker so se pred kratkim te balkanske razmere zopet ponovile, da okoličani dobivamo pošto semo tri krat na teden samo zato, da ne prebirajo v mestu morda par ur zastarelih časopisov, prosimo odločujoče kroge, da ta škandal tako odpravijo. Če že ni mogoče dobiti namestnika, naj za služaj boleznih mestnega pismonoše trpi mesto, ne pa okolica. Pri davkih smo enakovredni; zakaj ne bi bili tudi pri pravicah?

VAŠE PRI PRESKI.

V naših Vašah prav pridno beremo Domoljuba. Bodi dovoljerno, da tudi enkrat nekaj poročimo. Naši Otli so v društvenem domu napravili lepo prireditev. Čast jim! — Minulo leto smo dobili tretji večji bronasti zvon, zdaj se zopet razliva lepo ubrano bronovo donenje po naši prijazni župniji. — V Preski je umrl spoštovani anogoletni okrajni cestar Gašper Trampus, star 74. let. Naj počiva v miru! Kakor se sliši, dočimo v tem letu v občino električno luč, to bo občanom zelo koristna naprava. — Navdušeni g. nadučitelj Kržišnik je ustanovil peški moški zbor. To je prav in lepo. Petje blaži srce dušo.

FARA OB KOLPLI.

Na Svečnico popoldne so je vršil v tukajšnji šoli izredni občni zbor Izobraževalnega društva. Po končanem občnem zboru je predaval tov. Marinčič: »O lepem vedenju«. Podal nam je več smernic, ki so človeku v splošno izobrazbo. Nato je zapel moški zbor več priljubljenih pesmic in s tem se je zaključil občni zbor.

Možje, gospodurji! Pomlad že trka na naša vrata, a mi še vedno spimo in čakamo. Ozrimo se malo na svoje vrtove in videli bomo, kako je vse drevje polomljeno od letošnjega snega. Kot kake koceli štrlijo polomljene veje, a mi se nič ne brigamo. Še manj pa skrbimo za drevesa, cepiče. Ali ne nameravate letos posaditi nič sadnih drevesc? In kako ugodno podnebje je pri nas za sadje, a mi se za vse to niti ne zmenimo. Po pravici nam lahko vsak človek predbaciva in očita, da smo slabi gospodarji, ko pa nečemo sami sebi koristiti. Glede sadnih drevesc sem bil pri g. Humeku, višjemu sadjarskemu nadzorniku v Ljubljani in lahko rečem, da me je skoraj okrezal, ko iz vedel, kako malo

se zanimamo za sadjarstvo. Dobl sem pri njem iz prijaznosti več številke »Sadjar in vrtnar« ter več naslovov, kje bi mogli dobiti drevesca dobre sorte. Cena iznaša za komad 15—20 Din. Upam, da se zavzame te za to in da skupno naročimo večje število jablan odnosno hrušek, ter tako vsaj malo povzdignemo naš gospodarski položaj, ki se nahaja v zelo kritičnem položaju.

V zadnjem času se govori mnogo o »Društvenem domu«, ki ga nameravamo postaviti na zelo lepem kraju — Vidmu, v Fari.

IZ VODIC.

Dne 7. t. m. se je vršil pri nas celodnevni sadjarski in vrtnarski tečaj. Priredila ga je tukajšnja podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva«. Kljub delavnemu dnevu se je zbralo dopoldan v mali društveni dvorani prav lepo število vnetih sadjarjev, ki so z izredno pazljivostjo sledili nad 2 uri trajajočemu predavanju g. And. Skulja, nadzornika šolskih vrtoz iz Ljubljane. Popoldne od pol 2. do 4. se je vršilo predavanje v istih prostorih iz vrtnarstva, bolj za žene in dekleta, ki so skeraj popolnoma napolnile dvorano. Poslušalke — in tudi nebroj poslušalcev — so sledile predavanju g. Skulja z vztrajnim zanimanjem. Bila pa je tudi snov nadvse zanimiva, za kar se je občinstvo predavatelju na koncu prav hvaležno skazalo. Taka poučna predavanja naj bi se prirejela prav pogostokrat, da bi se vzbudilo čim večje zanimanje med ljudstvom, ker je žal sadno drevje pri nas precej zanemarjeno, vrtnarstvo, od katerega pa bi se dala marsikatera kronica pridobiti, pa je tudi šele v povoju.

IZ BOHINJA.

Gazil sem sneg okoli Bohinja in pobiral novice in opazoval. Kaj pravijo naši samostojneži? — Stari zapeljanci so. Vsega zia in davkov je kriv — klerikalec. Bog jim daj pamet! Ljudje oožji, preneumno je to govoričenje — če pa te pograbit za jezik — pa ne dokažeš nič, izgovarjaš se le: »Saj je Pucelj tako povedal.« — O, ubogi g. Pucelj! Tika, taka, semintja! — Kaj pravijo občani? Pota, občinska namreč, so sedanjo zimo strašna. Najto v gornji ali spodnji vasi — na Bistrici — enkrat čez hrib, drugo v dolino. Nihče ne odvozi gredi. Živina se muči, da pride na eni strani s težkim vozom na hrib, na drugo stran pa jo težki tvor siloma potisne. Hvaležno oojje dela ima tukaj — občina. — Kaj pravijo ljudje? — Da je mladina surova. In zakaj? Niti 18 let stari otroci dobivajo (n. pr. na Nomenju v gostilni nekega Muleja) pijačo in to sami, brez nadzorstva ali v spremstvu staršev. Ne vem, čemu so potem naredbe o točenju ikonola? Poklicane oblasti pozivljemo, da napravijo red. Kam bo prišel naš narod, če se tako izgublja že mladina. Do škodljivosti pijani otroci pridejo iz gostilne in preklinjajo in razgrajajo. Kam pelje to? — Trgovina z drvni je v zastoj. Skladišča polna, celo lepe robe, a kupcev ni. Denarja manjka povsod. Dinar se dviga, a cene pri naših trgovcih — se višajo. Res čudni časi!

SELA PRI ŠUMBERKU.

Od nas prihaja malo novic v svet. To pot imamo sporočati o dveh dogodkih. Dne

30. decembra pr. leta nas je obiskal g. kmetijski instruktor Fr. Jereb iz Višnje gore. Prišel nas je učiti naprednejšega kmetijstva, za kar smo mu prav hvaležni. — Dne 30. januarja pa smo dobili nov bronast zvon, težak 799 kg. Sprejeli smo ga z velikim veseljem in lepo slovesnostjo. Dne 3. februarja so ga g. dekan iz Žužemberka slovesno posvetili.

JAVOR POD LJUBLJANO.

Dne 2. februarja je imela tukajšnja krajevna Kmetijska zveza svoj redni občni zbor, ki je bil dobro obiskan od Javorcev in Zgornjih Besenčanov. Spodnji Besenčani pa bolj postrani gledajo našo organizacijo. Zakaj to? Besenčani, ne tako! Stan brez organizacije je izgubljen, pa naj bo še tako številen in posamezniki še tako pridni. Zato naj bo vaše geslo: Vsi v Kmetisko zvezo! Ni pa dovolj biti v Kmetisko zvezo samo vpisan, ampak imeti je treba tudi zavest kadar je treba tudi za zatirani kmetijski stan kaj spregovoriti. Zlasti v gostilnah, kjer se tako rado zoper kmetijski stan zabavlja, odločno nastopiti in se ne sramovati. Na občnem zboru je poročal naš prijatelj g. župan Trebeljevski, ki je v zelo zanimivem govoru razložil politični in gospodarski položaj. Na občnem zboru je bil izvoljen zopet stari odbor. Člani, obračajte se na Kmetisko zvezo za svet in pomoč, Kmetijska zveza vam bo drage volje skušala pomagati kakor do slej.

ŠMARTNO PRI LITIJI.

Dne 26. februarja t. l. se bo vršil v našem društvenem domu celodnevni kmetijski tečaj. Kmetije tukajšnje okolice posebno kmetijski mladeniči, se toplo vabijo, da se istega v največjem številu udeležijo. Na tem tečaju se bodo obravnavale stvari, ki so za obstoj kmetijskega stanu življenjskega pomena, posebno še za naše razmere.

Katera zapoved je najlepša? Na to vprašanje je odgovorila dobra žena svojemu možu takole: »Najlepša zapoved je, če mi zapoveš, da grem v škofjo Lrko na Spodnji trg v trgovino Mihašje Lapuh, kjer kupim vsakovrstne štofe, hlačevino, volneno blago, cefirje, oksforde, šifone, cvilih itd. po 10—20% znižani ceni.«

Kje je mati?

GOSPODAR

Cepilna smola.

Gotovo ste že videli po sadovnjakih in mejah tista čudna strašila, ki jih napravljajo starokopitni cepljači, kadar cepijo divjake ali precepljajo starejše sadno drevje. V mislih imamo tiste, kakor repa debele glave iz mahu ali cunj, povezane navzkriž z vrbovimi šibicami ali srobotom. Iz vsake glave pa molita po dva precej dolga cepiča, kakor dva rožička. Včasih so pa celo trije ali štirje. Tako so cepili pred sto in sto leti in tako dela marsikdo še dandanes; nekateri iz trme, drugi pa iz nevednosti. Čudno pa je, da se najde med sadjarji še dandanes kdo, ki bi ne bil slišal ali videl, da se da to delo opraviti mnogo lažje, hitreje in neprimerno bolj na drug preprostejši način.

Vsako požlahtnjevanje ali cepljenje je neke vrste operacija. Pri operacijah pa nastanejo rane, ki se morajo čimprej zaceliti. Ako pa naj se rana zaceli, jo je treba zavaruovati pred zunanjimi škodljivimi vplivi, zlasti pred zrakom, vlago, raznimi glivicami in bakteriji. Zato rane zamažemo. Naši pradedje so mazali z ilovico, ker drugoga mazila niso poznali. Ilovica pa se na zraku posuši, razpoka in odpade. Zavarovali so jo zaradi tega z vlažnim mahom ali cunjami, pa je šlo. Za tiste čase je bilo to dobro. Drevja so pocepili razmeroma prav malo, mudilo se jim ni nikamor. Kaj zato, ako se je cepljač zamudil z vsako glavo eno uro ali pa še več! Dandanes je pa druga. Kaj bi začel drevničar, ki ima pocepiti na leto po stotisoč dreves, ko bi tako delal. Izurjen cepljač pocepi dandanes po tisoč, pa tudi več dreves na dan. Pa tudi za preprostega cepljača je čas zlato in gotovo ni vseeno, ako se zamudi z enim divjakom pol ure ali pa ako izvrši isto delo mnogo bolj v petih minutah.

Že vidim, kako zmigavate. Noče vam v glavo, da bi ilovica ne bila dobro mazilo in da je mogoče dobiti kaj boljšega. Bodite pametni in otrsrite se takih zastarelih predsodkov in — ilovice pri cepljenju! Sežite po cepilni smoli, ki si jo za našo potrebo prav lahko in razmeroma poceni pripravite doma. Prepričali se boste, kako lahko in hitro se dela z njo, pa brez mahu, brez cunj, brez vrbovih šibic in srobotine. Otroci naj vam nabere kolikor mogoče čiste smrekove smole. Navadno pa je med tako smolo precej iglic in smrekovih skorij, zato je dobro, da jo najprej prečistimo. V primernem loncu in na žerjavici — ne ob plamenu, smolo raztopimo, da je tekoča. Potem jo zlijemo skozi prav redko vrečevino v podstavljenno posodo, v kateri naj bo nekoliko vode. Tako prečiščeno smolo pobremo iz posode, obsušimo in še enkrat raztopimo v isti posodi kakor prvič. Pri tej priliki pridenemo lahko (neobhodno potrebno pa ni), za oreh ali dva čistega čebelnega voska, ali neslanega loja, ali pa par žlic lanenega olja. Ko je smola raztopljena (ne vrela!), nesemo posodo nekam

na plano izpod strehe, jo postavimo na tla, ter prav pomaleno in zelo previdno prilivamo najčistejšega špirta — na 1 kg smole prilično 1 osminko litra. Med prilivanjem špirta smolo neprestano mešamo. Ako se hoče v loncu vzdigovati in prekipevati, prenehamo prilivati toliko časa, da se poleže. Za to delo je treba, da je lonec vsaj za polovico večji nego zavzema smola, ker jako rada prekipi, zlasti če bi bila prevroča. Ko je to malo sitno delo končano, nalijemo smolo v primerne male posodice (pušice), ki se dajo dobro zapreti, ali jo pa pustimo kar v loncu. Drugi dan, ko se je smola popolnoma ohladila in strdila, takoj vidimo, če smo zadeli. Smola mora biti taka kakor strjen med ali mast ali mehko surovo maslo, da se da z leseno treščico mazati prav na tanko. Ako bi bila preredita, da teče kakor redek močnik, je v njej preveč špirta. Treba jo je raztopiti in pridejati še smole. Ako je pa pretrda, da se težko maže, jo moramo istotako raztopiti in dodati še nekoliko špirta. Navadno se pa dobro spone, ako le približno zadenemo primes špirta.

Takole mazilo je vse drugače zanesljivo zoper rano, nego pa ilovica — pa brez mahu in cunj, ker se je voda ne prime in popolnoma nič ne propušča zraka. V zaprtih pušicah se ohrani več let. Ako se pa sčasoma vendarle malo preveč strdi, jo raztopimo in prilijemo malo špirta.

Cepilno smolo mažemo s ploščatim klinčkom prav na tanko. Kdor zna pravilno mazati, je porabi jako malo. Komaj pol milimetra debela prevlaka drži zrak in vodo več mesecev. Cepilno smolo uporabljamo tudi za mazanje večjih ran, ko snažimo sadno drevje, ali ko zajec ogloda mlada drevesca itd.

Končno naj še omenimo, da je tako pripravljena cepilna smola izvrstno domače zdravilo za vsakovrstne rane. Ako se vrežeš, vsekaš, ali imaš staro rano, ki se težko celi, pritisni gor platneno krpo, prevlečeno prav na tanko s cepilno smolo, pa boš videl, kako izvrstno učinkuje.

Setev kumne.

V sedanjih časih se našemu kmetovalcu prav slabo godi. Pridelki postajajo vsak dan bolj poceni, nasprotno pa vse druge potrebščine so pa dan za dnem dražje. Povrh pridejo še davki, takse in druge težave.

Mali posestnik se komaj otrese vsem tem nadlogam. Ljudje se dan za dnevom bolj zadolžujejo, in ako hočemo vse to lažje premagovati, se moramo ozirati za tem, kar je med kmetijskimi pridelki najbolj drago. V tem oziru se danes najbolj vpoštevajo trgovske rastline, ki jih v drugih državah močno gojijo.

Med trgovske rastline prištevamo mak, ogrščico, lan, janež in kumno. Letošnje cene maka na veliko so 15 Din kg, janeža 38 Din in kumne 50 Din za kg.

Ker se kumne v našo državo veliko uvažajo, bi bilo umestno, ako bi naši mali posetniki posvetili večjo pozornost takim rastlinam, ki jim ob istih stroških kakor pri pridelovanju žita nudijo 10 krat večji časti donos iz 1 ha.

Kumna je dvo do triletna rastlina in jo vsak pozna, ker raste na travnikih med travo, in jo posušeno rabimo v gospodinjstvu. To je divja ali domača kumna. Najbolj čislana je holandska kumna, ki se odlikuje po močnem duhu in je bolj žlahtna kakor domača. Ako jo misli kdo sejati, najpravi najbolje, ako jo seje po pognojeni okopavini, ker zahteva čisto in močno zemljo. Seje se zgodaj spomladi v jesenski ječmen na ta način kakor strniščno korenje, vendar je boljše setev s strojem v vrstice 30 do 35 cm oddaljene. Na 1 hektar se rabi 8 do 10 kg ali na 1000 kvadratnih metrov deseti del. Kumna sejana v vrstice se lažje okoplje in se bolj razraste, kakor če je sejemo na široko. Tudi se jo priporoča sejati med rž ali pa oves, vendar čim preje spravimo zgornjo rastlino, tem močnejše se kumna vkorení, in nakopiči do jeseni več redilnih snovi v korenine iz katerih drugo leto zgodaj spomladi začno poganjati bilke in cvetje. Na opleto ali okopano njivo je treba raztrositi 50 do 100 apnenega dušika in spomladi 200 kg superfosfata na oral, ker s tem povečamo kakovost in prinos semena.

Spravlja se, ako začne cela njiva rjaveti, kakor pri zoreči ajdi. Takrat so vse glavne kobulje (cvetovi) z najdebelejšim semenom zrele in se ne priporoča čakati, da bi tudi okolni kobulji dozoreli, ker bi seme glavni kobulj odpadalo. Zrela kumna se požanje, zveže v snopiče s slamo in spravi v kozolec, da se posuši. Posušeno je treba takoj s strojem, ki se močno stisne, ali pa s cepiči omlatiti. Med prekladanjem kumne v kozolec in na pod je treba podložiti plahte, da se seme ne izgubi. Seme se mora na kašči razprostreti in dobro presušiti. Med račo in pri spravljanju je treba paziti na tatove, ki si radi kumno spravljajo za kisló zelje in zimsko pečenko. Gospodarski uspeh setve kumne se razvidi iz sledečega. Kumna obrodí na 1 hektar po gori označenem gnojenju 10—15 meterskih centov semena. Stroški za seme niso prav nič večji, kakor pri pšenici. 10 kg × 80 D = 800 Din, pšenice pa 200 kg à 400 Din = 800 Din in obdelovanje pride dražje je za pletev ali okopavanje. Srednja trgovska cena kumni je 40 Din kg kar je proti pšenici za 10 krat dražji in vsled tega renta iz iztega zemljišča tudi 10 krat večja, kakor pri pridelovanju žita. Seveda s tem ničem zanikati važnost žita, ki ga rabimo za prehrano ljudi in živine, ampak preudarnemu gospodarju je iz tega razvidno, da mora tudi pri kmetijstvu špekulirati. Kdor misli kumno sejati, naj se obrne na-me, da mu pravočasno nabavim kumno originalno seme s Holandskega. — Fr. Malásek - Grm.

Nazadovanje živinoreje.

V eni zadnjih številčk smo poročali o znatnem nazadovanju svinj v naši državi. Sedaj pa je objavilo poljedelsko ministrstvo podatke, iz katerih je razvidno stanje živine v posameznih letih, odkar

obstoji naša država. Iz podatkov je razvidno, da je bilo povsodi v zadnjih dveh letih n a z a d o v a n j e, samo število goved se je za malenkost povečalo. Sicer pa to ni prav nič čudnega, če se upošteva, da država za napredek kmetijstva ne kaže prav nobenega zmisla, čeprav je kmetijski stan v vsakem oziru najmogočnejši steber naše države. Kmetijski stan pozna vlada le tedaj, kadar zahteva od njega davek v krvi in denarju. Kako postopa vlada s kmečkim stanom, o tem smo govorili v zadnjem »Domoljubu«, ko smo preresetavali proračun poljedelskega ministrstva. Številke poljedelskega ministrstva naj govore!

Kakor smo že omenili, je znatno padlo število svinj. Leta 1919 jih je bilo 2 milijona 42 tisoč 523; leta 1920. 4 milijone 849 tisoč 600; leta 1921 3 milijone 285 tisoč 135; leta 1922 2 milijona 902 tisoč 399; leta 1923 2 milijona 577 tisoč 704. V Sloveniji je zaznamovati sledeče nazadovanje: leta 1921 302 tisoč 581; leta 1922 303 tisoč 396; leta 1923 261 tisoč 566. Število je padlo v vseh pokrajinah, najznatnejše v Severni in Južni Srbiji ter precej tudi v Sloveniji. Največ se pečajo s svinjerejo v Hrvatski, kjer se je naštelo lani 833.973 svinj, potem v Severni Srbiji 627 tisoč 781 in Vojvodini 505 tisoč 333. — Število goveje živine se je l. 1923 z ozirom na l. 1922 zvišalo le malenkostno in sicer greto zvišanje le na račun Bosne. Goveje živine je bilo l. 1923 največ v Bosni in sicer 1 milijon, 106 tisoč 669 glav. Leta 1919. je bilo v celi državi 3 milijone, 319 tisoč, 148 glav; leta 1920. 5 milijonov, 496 tisoč; leta 1921. 4 milijone, 837 tisoč, 334; leta 1922. 4 milijone, 8 tisoč, 920; leta 1923. 4 milijone, 53 tisoč, 115. V Sloveniji se je zmanjševalo število goveje živine sledeče: leta 1921. je bilo 478 tisoč, 115; leta 1922. 389 tisoč, 286; leta 1923. 348 tisoč, 259 glav.

Število k o n j v naši državi je znašlo: leta 1919. 1 milijon, 8 tisoč, 980; leta 1920. 1 milijon, 458 tisoč; leta 1922, 1 milijon, 43 tisoč, 448; leta 1923. 1 milijon 34 tisoč, 139 komadov. Največje je bilo število l. 1920., potem pa je trajno nazadovalo. Največje število konj je bilo v letu 1923. v Hrvatski in sicer 337 tisoč, 657. V Sloveniji je nazadovalo število konj sledeče: leta 1921. 58 tisoč, 438; leta 1922. 58 tisoč, 753; leta 1923. 49 tisoč, 748 komadov. Samo v Hrvatski, Bosni in Heregovini ni padlo število konj, drugod pa povsodi. Trajno se zvišuje tekom zadnjih treh let število konj v južni Srbiji, dočim se v Vojvodini stalno manjša.

Tudi število perutnine je lani padlo v vseh pokrajinah države. V Sloveniji se je naštelo: l. 1921. 1 milijon, 55 tisoč, 822; leta 1922. 816 tisoč, 406; leta 1923. 805 tisoč, 569.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Vrednost denarja 19. t. m. Dinar se je v preteklem tednu nepričakovano visoko dvignil, dosegel je ta ponedeljek v Zürichu najvišjo točko 7.60. V tork pa je zopet padel. Na denarnem trgu vlada precejšnja nejasnost in vse čaka, kam bo dinar krenil,

še navzgor ali zopet nazaj. 19. t. m. so bile cene sledeče: lira Din 3.30, francoski frank 3.25, švicarski frank Din 13.60, dolar (dear) Din 76.—, dolar (ček) Din 78.—, čehoslovaška krona Din 2.25, funt šterling Din 335.—, 10.000 avstr. kron Din 10.90. (V zadnjem Domoljubu je bila glede avstrijskih kron pomota, ki jo je bravec lahko takoj sam opazil.)

g Dviganje dinarja. Naš dinar raste. Vsa domača in tuja javnost opazuje to dviganje z napeto pozornostjo. Na curiški borzi pretekli petek je bilo 100 Din že vrednih 7.20 do 7.40 švic. franka. Finančni minister je pa že tudi povedal, zakaj se dinar tako dviga. Izjavil je, da se je dinarja polastila mednarodna spekulacija, povedal pa ni, kaj je proti temu ukrenil. Vsled dviga dinarja je pa tuj denar padel. Na zagrebški borzi je bila pretekli petek vredna italijanska lira 3.35 do 3.40 Din, angleški funt 335 Din, dolar 76 do 78 Din, francoski frank 3.45 do 3.50 Din, švicarski frank 13.50 Din.

g Dinarje kupuje Italija v celih množinah. Zato se dinar stalno dviga.

g Cekini, ki se bodo zopet uvedli v promet, bodo izdelani na Češkem.

CENE.

g Padec cen za mleko in mlečne izdelke. Od božiča sem je Dunaj kar preplavljen z mlekem. To prilikom so dunajske mlekarnice takoj porabile in pri producentih zelo občutno pritisnile na cene. Tekom enega meseca so šle cene za cele K 3 nazaj, pri našem mleku je poleg tega povzročil za preko 2 kroni padca porast dinarja tekom zadnjih 14 dni. Ker Slovenija večino svojega mleka pošilja na Dunaj, padec na Dunaju v polni meri zadene naše poljedelce. Za enkrat so se pri nas vsled pritiska Dunaja znižale cene povprečno za K 2. Ker pa z 2 K še ni izenačen dunajski padec, sledi pri nas še nadaljnji padec cen, če se razmere med tem časom ne izpremenijo.

g Cene umetnim gnojilom in vinogradniškim potrebščinam. Cene superfosfatu so ponovno popustile. Umetna gnojila stanejo povprečno: 16 odstotni superfosfat 130 do 140 Din postavno postaja naročnika; kalijevega sol 155 do 160 Din; apneni dušik 320 do 330 Din; 12 do 15 odstotni kajnit 65 do 75 Din; 17 do 18 odstotna Thomasova žlindra 170 do 180 Din, vse za 100 kg. — Vinogradniške potrebščine: modra galica 10 do 11 Din; žveplo 4 do 5 Din, natrijev triosulfat 8.50 Din, galum 7.50 Din. Čvrstejšje so cene modri galici.

g Cene neprimičinam popuščajo. Posledica zboljšanja dinarja, a še bolj morda denarne krize je, da popuščajo cene neprimičin, tako zemljišč, poslopij, tovarniških zgradb. To se opaža ne samo v Sloveniji nego tudi v ostalih pokrajinah države. Pomanjkanje denarja povzroča slabše zanimanje s strani kupecv, ki pri sedanjem naraščanju dinarja ne tvegajo nakupov na kredit.

g Trgovina z vinom v Dalmaciji je prenehala. Vsled slabe kupčije cene vinu v severni Dalmaciji padajo. Na drobno se prodajajo dobra vina po 3 Din liter, ker trgovine na debelo ni. Cene vinu v srednji in južni Dalmaciji so še precej

trdne; sučejo se okoli 3.50 do 4.50 Din za liter po 27.50 do 35 Din alkoholna stopnja.

g Gospodarska zveza notira sledeče cene: Semena: Domača detelja, plombirana po 34 Din; lucerna ali nemška detelja, plombirana po 32 Din; rdeča ali inkarnatka po 25 Din; semenska pesa »Eckendorfer« po 36 Din; semenska pesa »Mamuth« po 32 Din; italijanska ljulika po 26 Din; angleška ljulika po 26 dinarjev; nemška ljulika po 14 Din; mačji rep po 25 Din. — Gnojila: Superfosfat rudninski 16 % po 165 Din; superfosfat kostni 18—20 % po 260 Din; razklejana, bela kostna moka po 250 Din; Tomaževa žlindra 18—19 % po 185 Din; kalijevega sol 40—42 % po 150 Din. — Krmila: lanene tropine po 4.50 Din; orehove tropine po 3.50 Din; klajno apno po 4.50 Din pri manjšem odjemu po 6 Din. — Vinogradniške in kmetijske potrebščine: Drevesne škropilnice bakrene po 400 dinarjev; modra galica po 11 Din; žveplo, dvojno rafinirano po 4 Din; trierji (žitni čistilniki tt. Heid po 2.900 Din, znamke IA; trierji (žitni čistilniki) tt. Heid po 2.800 dinarjev, znamke IB. Mlatilnice na gepeljni pogon s siti in tresali po 6.500 Din. Mlatilnice na ročni in gepeljni pogon po 4.000 Din. Gepeljni na 36 obratov po 4.500 Din, na 24 obratov po 4.000 Din. — Poleg tega so na razpolago vsakovrstni poljedelski stroji: čistilniki (pajtelni), plugi, poljske in travniške brane, kose in brusi, vodne žage, brzoparilniki, kovani žebli, gnojnične sesalke, cevi, tehtnice i. t. d.

RAZNO.

g Državna obrtna banka. Vlada name-rava ustanoviti obrtno banko, katera bi mogla dajati obrtnikom ceneni kredit. Pri tozadevni seji sta poslanca dr. Kulovec in Škulj povdarjala potrebo take banke, toda bosta glasovala zanjo le, če bo vse preskrbljeno, da bodo dobili potrebne kredite tudi slovenski in hrvaški obrtniki, ne pa samo srbski. Zato naj pride v zakon, da se morajo snovati v Sloveniji in na Hrvatskem podružnice in se tudi druga pravila tako izpopolnijo, da bosta slovenski in hrvaški obrtnik dovolj zavarovana. Minister ni hotel pristati na te zahteve — dokaz, da se bo banka ustanovila samo za Srbe — zato sta naša poslanca glasovala proti.

g Trgovska pogodba z Italijo. V Belgradu se vrše pogajanja z italijanskimi zastopniki za sklenitev trgovske pogodbe med Jugoslavijo in Italijo.

g Dobava bencina. Rafinerija v Dragogradu dobavlja bencin kmetijskim društvom v kranjskem okraju, in sicer so oproščena trošarine. Kljub temu pa rafinerija tako drago računa bencin, da se za isto ceno ali še ceneje dobi pri trgovcu. Poslanec Brodar je odločno protestiral pri delegatu Savniku in zahteval preiskavo. Delegat je obljubil, da bode takoj zadevo uredil.

g Novi kramarski sejmi. Občini Zabukovje pri Brežicah so dovoljeni 4 kramarski sejmi in sicer dne 3. aprila, 18. julija, 20. septembra in 6. novembra. Če je ta dan praznik ali nedelja, se vrši sejem prihodnji delavnik.

g Novi semnji v Veliki Loki. Delegacija ministrstva za trgovino in industrijo je dovolila Veliki Loki štiri nove letne semnje za živino, konje, drobnico in kramarsko blago. Novi semnji bodo dne 18. marca, 21. junija, 30. avgusta in 16. decembra. Poleg teh sejmov ostaneta tudi dva stara semnja, dne 12. maja in 25. julija.

g IV. Ljubljanskega vzorčnega vele-sejma, ki se vrši od 15. do 25. avgusta 1924 se more udeležiti kot razstavljalac vsak industrijalec, obrtnik, trgovec, grosist tu- in inozemstva. Industrija in obrt se bo razdelila po sledečih skupinah: strojna industrija; izdelki iz železa in jekla, puškarstvo, municija; ostali kovinski izdelki; poljedelski stroji, poljedelsko orodje; avtomobili, dvokolesa, pnevmatika, vozovi; elektrotehnika in razsvetljava; kozmetika, farmacevtski in kirurški izdelki; papirna industrija, grafika, kartonaža in pisarniške potrebščine; pohištvo in stanovanjska oprema, ostala l'na industrija; usnje in konfekcija usnja; tekstilna industrija, tekstilna konfekcija, kožuhovina, perilo, cerkveni paramenti; klobuki, slamniki, košarstvo, vezenine, čipke; lončena roba, majolika, fayence, steklo; galanterija, bojiuterija, draguljarstvo, fina mehanika, optika, gravirji, pasarji; kemična industrija; industrija živil; poljedelstvo; stavbarstvo; godala; razno orodje. Trgovina se namesti v posebnih trgovskih paviljonih.

g Koliko porabi Sloveniji monopolskih predmetov. Po statistiki porabi Slovenija letno 120.000 škatlic cigaretnega papirja p.rve vrste (vsaka škatljica po 50 knjižic, vsaka knjižica po 50 lističev). Zveplenk se letno porabi 24 milijonov škatlic (v celi Jugoslaviji 232 milijonov). Letna potreba soli znaša 12.000 ton (v celi Jugoslaviji 122.500 ton). Konzum petroleja 4000 ton (v celi državi 40.000 ton).

g Produkcija piva v Sloveniji. Produkcija pivovaren v Sloveniji je znašala v letu 1922. 150.000 hl od česar se je konzumiralo 100.000 hl v Sloveniji, ostanek 50.000 hl. Stolitrov pa izven. Kapaciteta pivovaren znaša 300.000 hl in jo izrabljajo samo s 50 odstotki.

Kje je poglavur?

GOSPODINJA

ZDRAVSTVO V DRŽAVI.

Posebna skrb vsake gospodinje je ta, da varuje svojo družino boleznim, da boleznim omejuje in bolnike v družini s primerno oskrbo kmalu pozdravi. Glavno pri tem je, da skuša že vnaprej odstraniti vzroke raznim boleznim, s primerno nego zmanjšati sprejemljivost za bolezni in gojiti odpornost za bolezni v svoji družini. Vzroki za bolezni so vsi tisti raznovrstni škodljivi vplivi, ki nastanejo kot posledica slabega stanovanja, neprimerne obleke, hitre izpremembe toplote, nezadostne ali napačne prehrane, nesnage, telesnih ali duševnih naporov i. t. d. Sem spada v prvi vrsti prehlajenje, ki vodi k mnogovrstnim boleznim (revmatizem, katari, razna vnetja, bolezni obisti in živcev). Najpogosteje nastopi prehlajenje, ako pride razret človek na prepih, ako nosi premočno obleko ali obutev, ako razret pije mrzlo pijačo, ako se ob vlažni steni, ako leži na vlažni ali zmrzli zemlji, ako nosi prelahno obleko i. t. d. So pa tudi bolezni, ki nastanejo zaradi nezmernosti v jedi in pijači. Te se lotijo želodca, črev in spolobisti (katari, otekline, rane v želodcu in črevesjih). Zelo razširjen vzrok za začetek raznih boleznim je premalo gibanja na prostem, preveliki telesni in duševni napor. To povzroča nerednosti v prebavi, motenje v obtoku krvi, bolezni na jetrih in ledvicah in razne živčne bolezni. — Občutljivost za bolezni je mogoče zmanjšati s primernim utrievanjem ali vsaj ne z omejkuzenjem že takoj pri otroku. Seveda pa je mogoče utrditi le zdravega otroka, ne pa bolnega. — Poleg tega pa je mogoče zabraniti razvoj težkih boleznim tudi s tem, če se malim obolelostim obrne primerna pozornost ter jih zdravi takoj od začetka. V takem slučaju bo gospodinja vesela, da je pravočasno pričela z nego in si ne bo delala vesti zaradi kakšne zamude.

RAVNANJE Z MOŠKA OBLEKO.

Zmečkani rokavi tudi niso kaj lepi. Položi rokav tako, da pride rama na ogal mize (krojači imajo blazinice), uravnaj, pokrij z mokro cunjjo, pogladi in raztegni. Ovratnik in zavitke gladi od notranje strani. Ovratnik je kaj hitro umazan in ga je treba večkrat oprati. Za pranje je še najboljša mrzla voda, krtačica in milo. Lahko se opere tudi s salmijakovo razprostino ali izbriše samo z bencinom. Za črne obleke je prav dober kis, par žlic v mlačni vodi. Za pranje cele suknene temno barvene obleke je prav dobra črna kava, tobačna izkuha, kostanjeva izkuha, kis z vodo. Obleka se razgrne po mizi, krtači z vodo po niti, oplakne in obesi. Vse se naredi hitro. Ne sme se dolgo močiti, ker se razmoči podlaga in se skremži gornje blago. Lepo se opere vseh barv blago tudi s terpentinom, par žlic na pol litra vode.

Moška obleka ostane dolgo lepa, ako jo zvečer lepo obesiš in zjutraj skrtačiš ter uravnajš in nategneš šive, kakor je treba. Gumbe, ki mislijo na odhod, prišij, preden

se gibljejo na zadnji niti, pazi na gumbnico, zašij takoj, ko se je kaj sparalo. Pazi na rokave! Ob robu se začne cefrati. Izprva pomaga par ubodcev, pozneje je treba odpreti podlogo, prerezati privito, prav malo in natančno rokav priviti, da pride raztrgano noter, potem naštepati od znotraj odrezano, potem se prišije zopet podloga. To je težko povedati, pri delu se pa že vidi. Tako se popravi tudi hlačni rob. Zdaj se dobi trak za obrobjenje hlačnega roba in tako se varuje blago.

Važno je, da ima vsak svilo iste barve, kakor je blago ali take niti za mašenje luknjic. V koraku je treba tudi krpe. To je sitno in natančno delo. Ovratnik se pokrije lahko s baržunastim, kadar je prejšnji raztrgan; aržun se kupi posebno vrezan in se napne lepo gladko na ovratnik. Scefran rob se obrobi tudi s trakom iste barve — ali to je le za silo, če ni druge pomoči.

ŠIVANJE.

Šivanje je najvažnejše ročno delo za gospodinjjo. Zato naj bi se vsako dekle naučilo vsaj toliko šivanja, da bi kot gospodinja mogla zašiti sebi in svojim obleko in perilo ter izgotavljati najenostavnejšo obleko svojim otrokom v prvih letih. Kadar koli pa gospodinja šiva naj bi se novo ali staro, vedno mora biti s pazljivostjo in skrbjo pri delu. Za delo pa mora imeti tudi vse potrebno pripravljeno in v redu. Za šivalne potrebščine naj bi imela gospodinja košarico ali škatljo, ki naj vsebuje sledeče stvari: več vrst šivank (debelih, tankih in še tanjših) v blazinico zataknjenih, da se ne izgube, kakor tudi bucik, več vrst sukanca, belega in črnega, debelega in tankega, pavolo za spenjanje (heft), škarje in naprstnik. — Za šivanje novih in debelih stvari se rabi debelejša šivanka in sukanec. Tanke stvari pa je treba vedno šivati s tanko šivanko in nitjo. Za šivanje starega je vedno rabiti tanko iglo in tanek sukanec, ki naj bo mehak. Nikoli ne šivaj starega z dvojno nitjo in debelo šivanko, ker s tem staro blago raztrgaš. — Preden začneš šivati, pripravi vse potrebno, da ne boš tekala od dela stran iskati zdaj to, zdaj ono. Umij si tudi roke, da dela ne umažeš. — Ko pa nehaš šivati, pospravi vse potrebščine v košarico, da jih imaš drugič zopet pri rokah. Poberi ali pometi obrezke, večje, še rabne krpe pa zvij skupaj in poveži, da se ne razgube. Šivanke zabodi v blazinico, nikoli pa ne, kakor imajo nekatere navado, zbadaj v obleko. Kako lahko se zbode otrok, če ga vzameš v naročje, ali ti pade šivanka v jed, kar more imeti zelo hude posledice. Zpomni si tudi to, da zašita stvar mnogo lepše izgleda, ako jo zlikaš.

KUHINJA.

Dušeni strovi žličniki (nokerli). 25 dkg zribanega ali dobro stlačenega sira mešaj s tremi rumenjaki, prideni primerno soli in toliko moke, da je rahlo mehko testo kot za močnate žličnike. V kozici zavri

IZOBRAZBI

Ali še ne izpoznate!

Prijatelji, veliko hranilnic in posojilnic imate po deželi, toda veliko premalo jih poznate, veliko premalo jih cenite in upoštevate.

Ko sem premišljeval, zakaj ni zbran v hranilnicah ves kmečki denar, zakaj se še vedno najde toliko kmetov, ki držijo denar doma ali pa ga nosijo v banke in mestne hranilnice (za liberalne trgovce), sem prišel do sledečega zaključka: Prvič kmetje še ne poznajo čemu obstojijo hranilnice in posojilnice in kako so urejene (organizirane). Drugič kmetje le preveč sodijo po zunanosti in ne verujejo in ne zaupajo v to, česar ne vidijo. Zato o teh dveh stvareh le par besedi.

Veste, kaj je namen hranilnice in posojilnice? Namen hranilnice in posojilnice

6 dkg masti, masla ali putra, kateremu si pridejala 6 žlice vode. V to zavrelico polagaj precej velike žličnike, potem trdo in dobro pokrij, da sopara ne uhaja ven. Ko začne prasketati, prideni 3 žlice kisle smetane ali mleka, naj se prevre. Ko jih daš na mizo, jih potresi s sladkorjem.

Sirovi emoki. 7. dkg masti, masla ali putra mešaj z dvema celima jajcema, prideni zribanega sira en poln krožnik. 4 žlice pšeničnega zdroba, eno pest drobtin, 3 žlice moke in primerno soli. Naredi emoke, jih v slani vodi skuhaj, zabeli s putrom in drobtinami.

Star krompir. Spomladi požene krompir poganjke, in s tem se mu okus slabša, a ne samo to, ti poganjki so strupeni in škodljivi za hrano. Zato se mora krompir spomladi debelo lupiti in poganjki se mu morajo globoko izrezati. Mrzla voda, v kateri se mora spomladi krompir pristaviti, naj se takoj osoli, ker slana voda izloči strup iz njega. Priporočljivo je, da se tak krompir olupljen kuha, ker ne olupljenemu tudi slana voda ne izloči strupenih kali, solanin imenovanih.

»VIGRED« se spet lahko naroči.

Vsled nepričakovano številnega naročevanja je »Vigred« že po 2. števil. pošla in uprava ni mogla postreči vsem naročnicam. Ker pa naročila še neprestano prihajajo, se je uprava odločila za ponatis 1. in 2. številke v izvlečku, tako da bo vsaka nova naročnica dobila vse spise, ki se nadaljujejo v sledečih številkah, med njimi povest in vzorce za ročna dela. Od tretje številke dalje (marec) bo pa naklada toliko zvišana, da se bo lahko vsem postreglo. Za nove naročnice bo stala »Vigred« do konca leta le 20 Din, izvleček iz prvih dveh števil pa dobe za nameček. Od tretje številke dalje bo »Vigred« prinašala mnogo originalnih v narodnih motivih izdelanih vzorcev za ročna dela in se bo s tem gotovo še bolj prikupila, zato le še kupite novih dopisnic in pišite na upravištvo »Vigredi«, Ljubljana, Ljudski dom,

je poskrbeti kmetu ceneno posojilo, kredit po nizkih obrestih. Kmetško gospodarstvo namreč kredita z visokimi obrestmi ne prenese in ga še dolgo ne bo preneslo. Tako dolgo, dokler se bomo morali boriti s tako bedno zemljo kot je naša, dokler bodo posestva tako majhna kot so naši grunti (bolje grunci) in dokler bodo ti grunti obstojali iz velikega števila semintja raztresenih parcel. Jasen dokaz za to je doba odušstva, ko je radi visoke obrestne mere padlo v roke obrestnikov (oderuhov) tisoče in tisoče slovenskih gruntov, ko je bil v nevarnosti ves slovenski kmetški stan samo radi tega, ker ni bilo mogoče najti rešitve vprašanju, odkod naj kmet dobi kredit po nizki obrestni meri. Hranilnice in posojilnice so to vprašanje rešile in rešile s tem kmeta. One so pomagale kmetu do posojila po nizkih obrestih na ta način, da so kmete združile za vzajemno pomoč, da si kmetje pomagajo vzajemno z neomejenim jamstvom (poroštvom) po velikem nauku: »Eden za vse, vsi za enega!«

S tem, da se je petdeset, sto ali več posestnikov združilo in zavezalo, da porokujejo s celim premoženjem za vsakega izmed sebe, kadar bi kdo rabil kako posojilo, s tem združenjem je nastala taka gospodarska moč in taka varnost, da vsak brez najmanjšega strahu lahko zaupa taki zadrugi ves denar, ki ga ima: zaslužek, prihranke, dedščino itd. In denar, ki ga varčni ljudje zadrugi zaupajo ali kot pravimo vlagajo v hranilnico in posojilnico, ta denar lahko hranilnica in posojilnica svojim članom po nizkih obrestih razporeja. In ako petdeset, sto, dvesto in tudi več posestev za vloge pri hranilnicah in posojilnicah jamči (porokuje), potem vlagateljem pač ni treba imeti niti sence strahu, da bi jim ta denar propadel. Saj imajo jamstvo toliko milijonov, kolikor je gruntov, kolikor ima zadruga članov.

Hranilnice in posojilnice so z neomejeno zavezo in vzajemnostjo članov preskrbele kmetu potrebni kredit po nizkih obrestih, one so začele zbirati kmetške prihranke za kmetška posojila po geslu »Kmetški denar naj služi kmetu!« in one so s tem udarile oderuštvo, da se do danes še ni opomoglo. Ali sedaj razumete, kakšen blagoslov za kmeta so pravzaprav te zadruga s svojim naukom: »Kmetje, pomagajte si sami! V združenju je vaša moč! Kmetški denar naj služi kmetu!«

In če ste spoznali, kako je urejena taka kmečka hranilnica in posojilnica, če veste, komu služi, vendar ji še prav ne zaupate. Preskromna vam je. Nič ne baha, nič ne vpije. Pa pravite: »Kdo pa ve, da je tisti privesek z neomejeno zavezo« toliko vreden, da teh par besedic toliko pomeni. Saj beseda ni konj!« — Prijatelj, ne govori tako, teh par besedic ni konj, ampak je še več: teh par besedic pomeni sto, dvesto ali še več gruntov, ki stojijo za hranilnico in posojilnico z vso svojo močjo, ki dajejo varnost vlagateljem.

Vidiš, to je res skromnost v vsakem oziru, posebno pa, če hranilnice in posojilnice primerjaš z bahavostjo in bleskom bank. Koliko reklame v časopisih za te banke! Po cele strani in z najbolj debelimi črkami! Koliko razkošnih palač po mestih! Koliko velikanskih tovarov n njihovih rokah! Koliko gospodov upravnih svetnikov, direktorjev, avtomobilov, cela vojska uradništva! In vendar pri vsem sijaju in blesku, bahaštvu in reklami si moramo dobro zapomniti, da ni vse zlato, kar se sveti, in da velja ta nauk danes posebno glede bank. Kolikor je resničnega bleska in sijaja, je ta na bedi in pomanjkanju ljudstva, na njegovih žuljih in njegovi krvi. Še večkrat pa ta sijaj zakriva močvirje, zakriva brezno, v katerega banka počasi leze, leze. Razkošne palače, obširne tovarne bank so zidane na slabih temeljih. Številni polomi bank na jugu so dovolj močen dokaz. In novi dokazi še pridejo.

Nasproti pa so hranilnice in posojilnice skromne, nevidne, kakor vijolica v travi, kakor Pepelčica brez palače, brez avtomobila, brez uradništva, brez dobičkarstva! Toda zato se držijo načela: »Eden za vse, vsi za enega!«; izpolnjujejo nauk: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!« Brez sijaja — ali kašna moč in varnost, stotine milijonov! Brez bahaštva — ali kaka ljubezen, kaka požrtvovalnost!

Kdor ne ve, kje mu je mesto, kdor ne vidi, kje ljudska korist, ta je udarjen z nevednostjo in slepoto!

I. B.

Sadovi brezverske vzgoje.

V Sarajevu so osmošolci I. gimnazije izdali knjižico »Revijo«, ki šteje 36 strani in so je razširili med učence vseh šol. V Revijo so napisali ti osmošolci svoje pesmi in kratke črtice in se s polnim imenom podpisali.

V teh duševnih proizvodih so stvari tako nesramne, grde, bogokletne in protinravno perversne, da bi jih — kakor trdi sarajevski »Vzgojitelj« ne mogel najpropalejši, docela izživel človek niti svojemu prijatelju na uho zaupati. Pero ne sme in ne more zapisati najhujšega. Za primer prinašamo dva »dostojnejša« zgloda, da dobe bralci vsaj malo vpogleda v duševno propalost brezversko in svobodomiselno vzgojene mladine.

Tako se n. pr. bere v pesmi »San bledeč askete«:

»Majko putene slasti,
mi se utičemo tvojoj milosti,
mi se predajemo tvojoj visosti.«

V pesmi »Smrt Boga« beremo:
»Pretprošle vesele noči,
kada je pijani orkestar
sviro neku mangupsku pesmu,
kada je jedan hamal
sedeo za mramornim stolom (mizo)
I dremao
uz čašu vina;
kada je napudrana kasirka
svojim navučenim osmehom
dočekivala goste:
utopio sam raskošnog Boga
u čašu crnog vina
I smeja mu se.
On je nekoliko momenata (trenutkov)
plivao (plaval)

skičeci (cvileč) kao ranjeni pas (pes) i gledajući me demonskim (satanskim) pogladom

pretio, da će se osvetiti (naravno kad opet bude Bog) nekom nadnaravnom moću. Zapenila se vesela čaša i skrila razljučenog Boga u svoje slatke dubine (globine). Još me pogledao divljim pogledom, i izčeznuo (izginil).

Taka bogokletstva in grdobije, ki si jih ne upamo zapisati, pišejo mladi osmošolci, ki so skozi osem let uživali »vzgojoc srednje šole, ter jih pod polnim imenom dado v javnost in razširjajo po vseh šolah! Posvetili pa so to »delo« svojim součenkam!

Vsa bosenska šolska gospoda se razburja. Toda čisto neopravičeno. Ista gospoda prepoveduje po istih srednjih šolah Marijine družbe in vsa verska udruženja, ista gospoda prepoveduje učencem brati »Glasnik sv. Antona«, ista gospoda prepoveduje sleherno versko vplivanje na učence ter trpi na šolah učitelje, kateri pijani prihajajo v šolo in o katerih učenci natančno vedo, da žive v prešustvu z drugo poročeno ženo. Ko se je nato Pokrajinska uprava v Bosni opozorila, je mož ostal na mestu, ker je dober — strankar.

Tudi pri nas se svobodomiselnost učiteljstva prav v zadnjem času s posebno vneto poganja zato, da bi vse katehete pogнали iz ljudskih šol in bi dajali verski pouk in versko vzgojo — svobodomiselnost, brezverski učitelji. Dalje se pri nas posebno sokolstvo prizadeva, da bi se mladina čim bolj stresla verskih misli. Zato sokolstvo pleše in pije, pije in pleše skozi cele noči, ker sokolstvo se zaveda, da je to najsigurnjša pot v brezverstvo.

Kjer sokolstvo ne gre — v duševno zdravih krajih — so zdaj začeli ustanavljati »Društva fantov in deklet«. Pod krinko izobrazbe in prosvete in družabnosti bodo ta društva pripravljala mladino za vstop v brezversko sokolstvo.

Ljudje, ki imate še vest in ljubezen do svoje mladine, pazite nanjo, glejte, kam zahaja in kaj bere. Zastrupljena mladina pomeni propal narod — propal dušno, gospodarsko in politično.

Iz življenja katoliške Cerkve

Trpljenje v življenju svetnikov, še predno so prišli na pot svetosti. Nekateri so prišli ob premoženje: Sv. Alfonz Rodriguez je imel nesrečo pri kupčiji, sveto Elizabeta Turinško so spodili iz rodnega gradu. Drugi so imeli neuspehe pri svojih delih in podjetjih: Sv. Bernard je pridigal za križarsko vojsko, ki je končala nesrečno, sv. Kalasanc je na željo papeža ustanovil poseben red, katerega pa je že njegov naslednik odpravil. Nekaterim so umrle ljubljene osebe: Svetemu Francu Borgiju žena, svetemu Alfonzu Rodriguezu žena in otrok, svetemu Klemenu Hofbauerju njegov prijatelj in sotrudnik Hibi. Tretjim so napravljali zopet sorodniki mnogo težav in sramote: Svetemu Alojziju njegov brat Rudolf, eden izmed polbratov svetega Franca Borgija je bil obsojen na smrt, drugi v prognanstvo. Zopet je mučila nekatero dolgotrajna in huda bolezen, n. pr. sv. Terezijo,

sv. Rozo Limansko, sv. Lidvino. Drugim je bilo ukradeno dobro ime, n. pr. sv. Frančišku Serafinskemu.

Katoliška Cerkve ima svetnike iz vseh stanov: Španski pridigar p. Vieira navaja v neki pridigi sledeča imena: Sv. Jožef je bil tesar, sv. Jakob češki mizar, sv. Simforijan podobar, sv. Pavel Hellatik strugar, sv. Florus pozlatar, sv. Andronik posrebrar, sv. Dunstan podkovar, sv. Martin orožar, sv. Hilda topilničar, sv. Prokul kamnosek, sv. Krišpin črevljar, sv. Homobon krojač, sv. Onofrij kalec, sv. Gualtund natakar, sv. Janez od Boga knjigotržec, sv. Izidor kmet, sv. Moric vrtnar, sv. Lenart pastir, sv. Arnold brodar, sv. Ventir poganjač oslov, sv. Rihard voznik, sv. Adrijan strojar, sv. Viljem mlinar, sv. Geminian krčmar, sv. Onirijak kuhar, sv. Aleksander ogljar, sv. Henrik mesar.

Rod svetnikov ne izumrje. Imenujmo nekatere samo iz zadnjega stoletja. 15 letni gimnazijec, sin kovača pri Turinu, Domenico Savio; sin preprostega delavca blaženi Nunzio Sulprizio; sodni svetnik Leo Dupont, velik dobrotnik bednih vsake vrste; vseučiliški profesor Contardo Ferrini; 17 let bolni Franc Marione iz Milana; njegov sovrstnik Alojzij Avellino; preprosta delavka sv. Ana Marija Taigi; vdova blažena Elizabeta Canovi Mora; dekle Gemma Galgani; neustrašeni škof abesinski Justin de Jacobis; mnogo občudovani župnik blaženi Janez B. Vianney iz Arsa; težko preizkušeni škof Franc Jožef Rudigier iz Linca; veliki prijatelj ubožcev Jožef B. Cottolengo, dunajski apostol sv. Klemen Hofbauer, veliki ljudski govornik Franc Marija Bianeki, svetovnoznani p. Damijan Devenster, veliki prijatelj mladine blaženi don Bosco, holandski redemptorist Peter Donders, »mala cvetka« Terezija od Deteta Jezusa, redovnica blažena mati Frančiška Schervier.

Zgradba nove cerkve v Šiški

V današnjih časih nekatera mesta silno hitro rastejo tako, da tu pa tam cerkev v dušnem pastirstvu skoro ne more dohajati tega razvoja. Prigodilo se je na Dunaju, v Trstu in tudi drugod, da so nekateri župniki v nekaj letih imele 60 tisoč in še več ljudi. Cerkve za take množice niso bile zadosti velike, novi deli mesta pa sploh niso imeli ne cerkva, ne potrebne duhovščine; posledica tega je bila, da so se ljudje po takih mestih cerkvi zelo odtujili. Potem, ko so otroci šolo zapustili, o sv. resnicah niso veliko več slišali, domačo duhovščino so le malo poznali, duhovščina pa ne njih, v cerkev so kot otroci malo hodili, kot odrasli pa še manj, postali so versko brezbrizni, kasneje brezbožni in na zadnje veri sovražni.

Nekaj takega se godi v Šiški, v predmestju Ljubljane. Šiška ima podružnico, ki ima prostora za kakih 300 ljudi in to je zadostovalo za kraj pred 50 leti, ko je bila tukaj ob gotovih časih sv. maša in ko je cela občina imela komaj 700 ljudi. Prišla pa je gorenjska železnica, Šiška je dobila svoj kolodvor in velike železniške delavnice, Ljubljana se širi na vse strani in v njeni okolici rastejo hiše, kakor gobe po dežju.

Prebivalstvo Šiške se je začelo zelo množiti; leta 1890 je bilo še 1925 ljudi, čez deset let (1900) že 2808 ljudi, čez drugo desetletje (1910) pa že 4903 ljudi in zdaj jih je že čez 8.000 ljudi v Šiški. Koliko je zdaj ljudi v Šiški, ni mogoče več natančno povedati, ker Šiška ni več samostojna občina, temveč je Ljubljani priklopljena.

Kakor se je množilo prebivalstvo v Šiški, tako so se tam množile tudi ljudske šole. Pred 50 leti tukaj ni bilo nobene šole, zdaj pa so v Šiški dve ljudski in dve meščanski šoli, ki imajo skupno 1073 učencev. zraven teh šol je pa še ena v Zgornji Šiški.

Za vse te tisoče ljudi v Šiški ni cerkve. Že pred 20 leti se je bilo poskusilo v Šiški zidati cerkev, pa takrat ljudje niso hoteli imeti cerkve, češ mi hodimo v Ljubljano v cerkev. Ščasoma pa so se v Šiški verske razmere boljšale in pred 10 leti je bilo že vse pripravljeno, da bi se bila začela zidati cerkev, kar je izbruhnila vojska in zidava je morala počakati.

Med vojsko se je kupil svet za cerkev. Ker je bila potreba velika, se je po vojski v Šiški vpeljala redna služba božja v leseni baraki, ki je bila postavljena v vojskine namene. Zdaj je vsako nedeljo in praznik trikrat služba božja, dvakrat za odrasle, enkrat pa za šolsko mladino in vse trikrat je baraka polna. Postavila se je tudi hiša za duhovščino, ki ima v Šiški dušno skrb in veronauk v šoli.

Zidava nove cerkve v Šiški je resnično silno potrebna. Več tisoč ljudi nima cerkve. Lesena baraka, kjer se sedaj mašuje, je v nevarnosti, da bi se ne podrla. Če bi se baraka podrla, bo Šiška zopet brez službe božje, od odraslih ljudi bo šlo prav malo k sv. maši v Ljubljano, otrok pa skoro nič, ker jim je v resnici predaleč.

Ljudje v Šiški na noben način sami ne morejo pozidati cerkve, ker so po veliki večini železničarji in tovarniški delavci.

Pomoč, da bi se pozidala cerkev v Šiški, je brez dvoma misijonsko delo prve vrste. Če se trudimo, da bi spreobrnilo nevernike v Aziji in Afriki, kar je res prav dobra stvar, bomo pač poskrbeli, da kristjani sredi Slovenije in dobri otroci katoliških starišev v predmestju Ljubljane, ki zdaj pridno hodijo k sv. maši in k sv. zakramentom, ne bodo zgubili sv. vere, ker bi ne imeli cerkve.

Za dobrotnike se že zdaj vsako nedeljo in praznik bere sv. maša. Vsem dobrotnikom naj ljubi Bog obilno povrne!

Prispevki za novo cerkev v Šiški naj se blagovoljivo pošiljati ali na »Upravništvo Domoljuba — Ljubljana« ali pa na naslov P. Adolf Čadež, frančiškan, Ljubljana.

Književnost.

FANTOVSKI LIST.

Fantovskega lista »Mladost« je izšla 2. številka, ki se zlasti odlikuje s svojo pestro vsebino. Najpreje Fr. Tersglav v članku »Telo in duša v luči krščanstva« dokazuje, da je skrb za lepoto telesa ne samo nekaj dovoljenega, temveč celo v duhu krščanskih resnic. Dalje opisuje Prudens najbolj fantovsko čednost — pogum. Silno zanimivo

LISTEK

Kaznovani uboj.

Enrika Handel-Mazzeti.

(Dalje.)

Šest let po smrti svojega Jožeta je doživela Marija Lenc prvo veselo uro po toliko žalostnih. Tedaj je povedala Mina, da je gospod pl. Roita bolan.

»Tone mi je povedal, — veš, oni z grada; srečal me je, ko sem nesla v župnišče novo albo. Bolan je menda na umu, milostljivi gospod. Eno leto je bil sedaj v sanatoriju, mlada gospa ga je dala noter. In sedaj ga je zopet vzela ven in pripeljali ga bodo sem na grad. Te dni bo prišel. — Moj Bog, ubogi gospod! Tako bogat, pa vse nič ne pomaga!«

Marija je vrgla delo proč in je skoraj z očmi požrla Mino, ko je tako pripovedovala.

»Umobolen, praviš? Ti — sedaj verujem, da je Bog.«

»Toda, lepo te prosim!« je pomirljivo rekla Mina.

»Da, seveda, ti me ne moreš razumeti. Ti nisi imela nikdar moča; ne veš, kako je to, če živita dva tako skupaj kot dva golobčka, in nato — stisnila je roke na valovajoče prsi — pride kuna in ugrabi tvojega golobčka. — Bolan je sedaj: hahaha! Privoščim mv. Umre naj!«

»Marija! Marija!« je zavpila prestrašeno pobožna Mina. Bilo je prvič, da je trpeča Marija govorila tako pred njo. — »Marija, ne smeš govoriti tako! To je greh, smrtni greh!«

»Kaj greh — ne morem drugače —«

»Za božjo voljo, bodi pametna! Tu prihaja kočija — joj, gospoda! Bel konj in moder kočijaž.«

Bleda žena je vstala, šla k oknu in gledala preko Mininih ram. Kočija se je pomikala počasi. Lepa dama, s peresom na klobuku in baržunastem plašču je sedela zadaj na desni, poleg nje star, upognjen mož, težko trpeč, kakor se je »delo, obema nasproti, na prednjem sedelu drugi gospod, očitno zdravnik.

Marija Lenc je gledala samo starega moža.

»To je on,« je mrmrlala. — »Kakšen je! Kakor smrt! To me veselil! Mina, ko bo umrl, potem bom šla zopet v cerkev.«

»Moj Gospod in Bog, rečem ti, da to ni prav! Tvoj mož nima v večnosti ničesar od tega, če tako grdo govoriš. — Pojdi. Marija, ne glej tako, bojim se te.«

»Da?« Vdova se je histerično zasmejala. »Ni se ti treba batí. Tebi ne bom storila

nujno rabiš, 2. se odteguješ prepotrebni obrazbi ter ostaneš neumen, kar se pravi denar preč metati, 3. ubijaš svojo pamet in svojo dušo.

Zato proč z oštarijo in knjigo v roki! »Kmetijsko gospodarstvo stane 28 Din in se dobi v vsaki knjigarni.

nič žalega. Toda, ko bi imela sedaj pištolo — ta tukaj — pokazala je na sključenega moža na zadnjem sedelu kočije, ki se je pomikala v smeri proti gradu — »ta bi se že moral bati — morilec!«

Voz je zapeljal skozi grajski vhod; Manhart, vrtnar in še dva ali trije služabniki so gospodo spoštljivo pozdravili.

»Vse sobe so pripravljene, imeli smo dovolj dela« je rekel vrtnar. »Zelena spalnica za gospoda —«

»Za gospoda Roita,« mu je segla milostljiva v besedo. »Ne bova stanovala skupaj. Zame pripravite Goethejevo sobo.«

Šla je z doktorjem po stopnjicah navzgor in se ni niti enkrat ozrla po možu, ki sta ga vodila dva služabnika.

Kako se je postaral v teh šestih letih! Takrat je bil dobro ohranjen, krepak starejši mož — danes pa je ubog starček. Lasje so beli, obraz upal in naguban. Telo popolnoma sključeno. Težko se je naslanjal na vrtnarjevo ramo in pri vsakem koraku je zasopel.

»Pustili bi ga vendar v našem zdravilišču!« je pripomnil zdravnik s svojim melodičnim dalmatinskim naglasom proti milostljivi gospe. Peljal jo je v Goethejevo sobo in sedel z njo na moderno zelen divan. »Ali ste si ga morali zopet navezati na vrat?«

»Saj veste, gospod doktor, da je hotel na vsak način ven. Ne ustregla bi mu, če bi mu, če bi se ne vmešal v stvar Moric. Ubogi oče sem in ubogi oče tja; saj ni tako bolan; prav lahko ga imaš doma... S svojo vnemo je ta dobri človek, kakor paš veste, obdelaval tudi ravnatelj za vasa, tako da se končno ni dalo ničesar drugega storiti, ko popustiti. Stari je hotel na Rothbrunn — dobro torej, storila sem to in se prepeljala z njim na Rothbrunn. Toda nihče ne more od mene zahtevati, da bom sedela tu in se zabavala z možem, dokler ne bom sama znorela. Vzorni sin Moric bo itak prišel danes ali jutri sem, da se pobota z očetom. Ostane naj torej kar tukaj — pri ubogem, za svoje človeške pravice prevaranem mučeniku. Jaz moram radi svojih živcev v Cannes.«

Položila je potni kovček na mahagonijevo omarico, ga odprla in vzela iz njega škatljo cigaret in steklenico z dvema kozarcema.

»Vam li smem ponuditi cigareto, gospod doktor?« je vprašala. »In maraskince mogoče tudi?«

»Ne maraskince,« je rekel. »Vina ljubezni, vina ljubezni!«

»Gospod doktor!« Hlinila je začudenje.

»Vino ljubezni hočem piti z ono, ki jo obožujem. Veste li za ime?«

Zmajala je z glavo.

»No? Tedaj Vam ga povem.«

»Čemu baš meni?« je vprašala igravo, joč dalje svojo nalvno vlogo.

»Milostljiva gospa, resno govorim —«

in poučno za vse domače je pismo Orlovjaka. Dr. Basaj popisuje potrebo dograditve Stadionu, ki bo namenjen vsem velikim manifestacijam slovenskega katoliškega ljudstva. Člančič »Čebelica« popisuje prednost »Čebelice« za varčnost in treznost, p. Bernard Ambrožič popisuje svoje vtise z duhovnih vaj za fante, potem isti pisatelj v šaljivi in prijetni obliki podaja potek orlovskega praznika na Vrhniki. Zdravko popisuje zanimivosti prekmurskega narodnega ženitovanja, dr. Pregelj nadaljuje povest »Slovenska legenda«. Zadaj pa je vse polno zanimivih drobnarij iz mladinskega sveta po drugih državah in par ugank, s katerimi se mladi ljudje radi bavijo. »Mladost« je res pristno fantovski list ter ga vsem fantom najtopleje priporočamo. Stane na leto 30 Din in se naroča v Ljubljani, Ljudski dom. Naroči ga kar po dopisnici, na kar dobiš obe izšli številki in položnico za naročnino.

»OBČINSKA UPRAVA«.

Dne 8. t. m. smo razposlali drugo številko Občinske uprave. To številko smo poslali še vsem občinam in drugim uradom na vpogled kakor prvo številko. Novi naročniki so obenem prejeli tudi prvo številko. Ker vsled skromnih sredstev ne moremo vzdržati dvojne naklade, smo poslali pač tiste izvode prve številke, ki so nam bile vrnjene. Vsem prvim številkam so priložene položnice. Kdor je naročnino že plačal, naj položnico prihrani za prihodnjico. Tretjo številko bomo poslali istim, ki bodo najkasneje do konca t. m. poslali naročnino. Vse druge pa nujno prosimo, da nam prvi dve številki lista takoj in nepokvarjene (nepočečkane) vrnejo, da bomo nevim naročnikom lahko postregli tudi s prvimi številkami. Ko naročate list, ali če po položnici pošiljate naročnino, napišite natančen naslov posebne pošte. — Upravništvo.

KNJIGA, ki se bogato izplača.

Izšla je tretja izdaja knjige: Kmetijsko gospodarstvo. Spisal Viljem Rohrman. Knjiga nudi polno dragocenih navodil za kmetijskega gospodarja. Posebno važno za našega kmeta je, da se nauči natančno računati, koliko mu ta ali ona stroka v kmetijstvu nese. Na podlagi teh računov bo marsikdo spoznal, da se marsikaterikrat s to ali ono stvarjo čisto po nepotrebem ukvarja, ker se mu ne izplača ali pa celo »gor plača«, kakor pravimo. Danes si mora kmet bití za vsako kravo na jasnem in za vsakega voliča, v koliko se mu izplača, v koliko ne, sicer ne bo mogel zmagovati vedno večjih stroškov, ki dan zadnem rastejo pri hiši. Zato zopet in zopet ponavljamo: Kmet, izobrazij se, uči se pravilno računati donos vseh strok tvojega gospodarjenja: sejanja tega ali onega žita, sadjerejstva, prešičjereje, živinoreje, da o vsaki kravi moraš vedeti, ali ti je v korist ali škodo. Uči se svoje delo izboljšati, da ti bo vsaka stvar kar največ mogoče nesla — kot tovarnar vedno in vedno računa, kako bi mogel ceneje priti do čim večje množine svojih izdelkov. Vsako posedanje in zabavljanje po oštarijah ti je trikrat v škodo: 1. zapraviš denar, ki ga

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj!)

Vami. Poslušajte me. Se čudite moji zapljivosti? Spoznajte se, da ste me izbrali za svojega zaupnika pred dolgim časom. V oni, za vas tako grozni uri, ko se je pojavila pri Vašem možu blaznost. Takrat ste mi povedali zgodbo o deklici, ki so jo prodali staremu možu in ki je v svoji mladosti, mesto da bi uživala, samo trpela. Ne čudite se, da se je v meni zbudilo zanimanje za ubogo deklico, za turobno lepoto nezadovoljene žene —

»Gospod doktor, prosim da nehate,« je rekla gospa pl. Roita. »Moje takratne izjave bi morali pazljivo sprejeti. Pomislite, v kakšnem stanju sem se nahajala. Prodana — beseda ni dobro izbrana. Mnogo sem trpela, to je res, toda naš zakon v začetku ni bil slabši kakor drugi dandanašnji zakon. In vse bi bilo dobro, ko bi me stari mož za žrtev mladosti, ki sem mu je doprinesla, vsaj malo hotel odškodovati. Tega pa ni storil — iz skoposti. Če sem jaz, otrok, kot sem bila, izrazila kako željo, je začel računati. In to se mi je upiralo. Poglejte n. pr. to nesrečno zgodbo l. 94. Zakrivilo jo je zopet zgolj njegovo skopuštvu. Želela sem železen balkon. Ni ga hotel na noben način napraviti. Desetkratni milijonar, pa mu je bilo žal za par sto goldinarjev! Rajši je pustil, da se je človek ponesrečil. Razumete, gospod doktor, da sem polagoma izgubila sleherni čustvo za tega človeka?«

Govorila je z veliko živahnostjo in končno je vsa v ognju.

»No,« je ponovila. »Ali razumete?«

»Da, razumem; samo tega ne, da ne mislite na srečnejše dopolnilo svojega bitja. Kdaj boste odšli od tu?«

»Danes s ponočnim vlakom.«

»Dobro, potem imamo v P. zvezo z jutranjim vlakom.«

Zravnila se je.

»Kdo — mi?«

»Ne smete se voziti sami. Vaši živci so zelo napeti; bojim se živčnega napada, zato Vas bom spremlil.«

Bolni mož je medtem ležal v zeleni sobi na zofi ter je vedno in vedno povpraševal služabnike, kdaj da končno pride milostljiva gospa; da ji ima nekaj važnega povedati.

Milostljive ves večer ni bilo blizu.

Duh v Kentervilu.

(Angleška pripovedka.)

(Dalje.)

Ob pol enajstih je slišal, da je šla družina k počitku. Nekaj časa ga je še motilo krohotanje dvojčkov, ki sta se z lahkomiselno vedrostjo šolske mladeži očitno izborna zabavala, preden sta legla spat; ob četrti na dvanajst pa je bilo že vse tiho; ko je udarilo polnoč, se je napotil. Sova je udarjala s svojimi peruti ob šipo, na starem hrastu je kralal vran in skozi hišo je tulil veter kot izgubljen duša; družina Otis pa je spala, nesluteča bližnji usodi in vkljub dežju in viharju se je slišalo enakomerno smrčanje poslanika Združenih držav.

Tedaj je tiho stopil duh iz svoje sobe, z hudobnim smehljajem okoli groznih, zverženih ust, tako, da je še luna skrila svoj

obraz, ko je šel mimo visokega okna, na katerem je bil naslikan njegov in njegove umorjene žene grb v zlatu in sinjini. Tiho kakor hudobna senca se je plazil dalje; videti je bilo, kot bi se celo tema prestrašila, ko je smuknil mimo. Zazdelo se mu je, kot bi nekdo klical; ustavil se je; lajal je samo pes na bližnji kmetiji in zato se je plazil dalje, mrmral predse čudovite kletve iz šestnajstega stoletja in semtertja zavihel po zraku z zarjavelim bodalom. Dospel je do ogla hodnika, ki je vodil do sobe nesrečnega Vašingtona. Obstal je za trenutek, veter mu je ovijal dolge sive kodre okoli glave in igral skrivnostno igro z grozo vzbujajočimi gubami rjuhe. Ura je udarila četrt in začutil je, da je prišel čas. Z dovoljno se je smehljaj in stopil okoli ogla; toda komaj je naredil korak, je odskočil s strašnim krikom in skrnil svoj obraz v dolge koščene roke; prav pred njim je stal grozen strah, nepremičen kot kip in strašen kot sanje blaznika! Glava je bila gola in svetlikajoča, obraz okrogel, masten in bel, grozni smeh je izpremenil njegove poteze v trajno rezanje. Iz oči je žarela rdeča luč, usta so bila ognjena votlina, pošastna obleka, njegovi podobna, je ovijala s svojo snežno belino velikanovo postavo. Na njegovih prsih je bil pritrjen lepak s čudne pisavo, s starimi, nenavadnimi črkami — gotovo kako poročilo divjih pregreh, sramotilni seznam strahotnih zločinov — v desnici pa je držala pošast bliščeč, jeklen kij.

Ker duh še nikdar v življenju ni videl strahu, je bil seveda silno prestrašen; ko je naglo vrgel še drugi pogled na grozno prikazen, je zbežal proti svoji sobi, se spotaknil ob dolgi rjuhi in končno je spustil še bodalo v visok poslanikove lovske škornje, kjer ga je našel drugo jutro služabnik. Ko je dospel v svojo sobo, se je vrgel na ozko posteljo in skrnil svoj obraz pod odejo. Čez nekaj časa pa se je vendar zopet zbudila junaska, stara kentervilska nprav, in duh je sklenil, da bo, kakor hitro se bo začelo daniti, šel k novemu strahu in ga nagovoril. Komaj se je začelo svitati, je vstal in šel do mesta, kjer so njegove oči prvič zagledale strahotno prikazen; čutil je, da je končno vendarle prijetneje, če sta dva strahova skupaj kot en sam, in da se bo s pomočjo novega tovariša uspešneje bojeval proti dvojčkoma. Ko pa je prišel do mesta, se mu je nudil še strašnejši pogled. Strahu se je vsekakor primerila nesreča, zakaj v njegovih votlih očeh je ugasnila luč, svetli kij je padel iz njegovih rok in on sam je slonel ob steni v skrajno neudobni legi. Duh je skočil naprej ter ga potegnil za roko. V njegovo grozo pa je glava odpadla, se zakotalila po tleh, truplo se je zrušilo, in v svojih rokah je držal duh belo posteljno pregrinjalo z ročajem od metle in kuhinjsko sekirico, dočim je pri njegovih nogah ležala votla buča. Nezmožen,

ZOPER SLABOKRVNOST, BLEDICO, SLABO PREBAVO in OSLABELOST vsake vrste priporočajo zdravniki najbolj aromatično ŽELEZNATO TINKTURO, ki jo izdeluje lekarna na Vrhniki. Ista ne kvari zob in je izvrstnega okusa, zato jo uživajo z najboljšim uspehom odrasli in otroci. Pol-litrska steklenica stane 20 Din (80 kron). Razpošilja se zaradi izkoriščanja poštnine najmanj 3 steklenice. — Pišite na lekarno pri ANGELOU VA-RIHU: na VRHNIKI! 689

da bi doumel to čudno izpremembo, je z divjo vneto zagrabil lopak in bral v sivl j. anji svetlobi te grozne besede:

OTISOV STRAH.
EDINI RESNICNI IN IZVIRNI DUH
PRED PONAREDTVILJO SE SVARI
VSI DRUGI SO NEPRISTNI.

Sedaj mu je bilo vse jasno. Potegnili so ga! Njegove oči so se zabliskale v starem divjem kentervilskem pogledu; stisnil je brezzobe čeljusti, visoko proti nebu je dvignil svoje koščene roke in s pestriimi frazami starega sloga je prisegel: če bo petelin dvakrat zloga, bo prišlo do strašnega krvoprelitja in s tihimi koraki se bo plazil po hiši umor.

Komaj je končal to grozno prisego, je na strehi neke kmetijske hiše zapel petelin. Duh se je zasmeljal z dopim, votlim, grenkim smehom in čakal. Minila je ura za uro, a petelin iz neznanega vzroka ni več zapel. Končno je moral ob pol osmih radi prihoda služkinje zapustiti svojo nočno stražo. Šel je v svojo sobo, g. ako zamišljen vsled breuspešne prisego in prepričane namer. Lital je po različnih starih viteških knjigah, kar je izredno rad čital, ter našel, da je vsakokrat ob tej prisegi petelin dvakrat zapel. »Vrag naj vzame lenega petelina,« je godrnjal. »Da bi doživel dan, ko bi mu s svojim kopjem prebodel vrat, in bi moral tedaj, četudi umirajoč, zame dvakrat zapetiti!«

Nato je legel v dragoceno, bronasto krsto in ostal v njej do poznega večera. (Dalje.)

Po ugodni ceni prodam **NOV VOZ**, težak samec. — Posavec št. 1, pošta Podnart. 940

Čebulček kupujemo. Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 881

Proviz. potnika sprejme Osrednja visaraka zadruga za Jugoslavijo, r. z. z o. z. v Ljubljani. Ponudbe naj se naložijo na to zadrugo, Kongresni trg št. 2. — Obenem priporočamo svoja VINA gg. gostilničarjem in zasebnikom ter zagotavljamo najkvalitetnejšo postrežbo. — Vinogradniki, ki bi hoteli postati člani zadruga, naj prijavijo svoj naslov pismeno. Delež znaša 25 Din, pristopnina 5 Din.

Naprodaj je 1 decimalna TEHTNICA in 1 ročni MLIN za sejanje moka. — Poizve se: Marija KAVČIČ, Ljubljana, Sv. Florijana ulica št. 22, I. nadstr. 834

Mizarskega vajenca sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. — IVAN GOLJAR, mizar, Podgora št. 3, št. Vid nad Ljubljano. 817

OBRTNA BANKA
v Ljubljani, Kongresni trg 4

daje kredite v obrtne svrhe, po izrednih pogojih, pospešuje in podpira ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkvalitetneje. — Obrestuje vloge na knjižice po

5%

na tekoči račun po dogovoru od dne vloge do dne dviga. — Ima dovoljenje za poslovanje z devizami in valutami.

OD DANES IN VČERAJ

VZOREN SLUGA.

Na Škotskem so imeli nedaleč od gradu starega kralja Macbetha veliko narodno veselico. Vsi dostojanstveniki dotične grofije so bili zbrani, vsi v znani škotski narodni noši. Nekateri so imeli seboj tudi svojega služabnika, ki je stal kakor navadno za stolom svojega gospodarja.

Tako je imel svojega služabnika seboj tudi znan vojvoda, doma v škotskih gorah, ki si je bil pa po svojem talentu priboril slavno ime daleč preko mej svoje ožje domovine.

Po obeči je ponudil eden od povabljenih sosedom tobačnico za njuhanje, staro, zelo lepo in dragoceno dediščino, ki je vzbujala splošno začudenje. Ni pa prišla nazaj, odkoder je bila odšla, med potjo je bila izginila; in ko je lastnik pri odhodu vprašal, kje je, mu nihče ni mogel odgovoriti. Vsi so začeli iskati, vse so pregledali in prebrskali, tobačnice ni bilo nikjer. Z največjo vnemo je iskal tudi omenjeni vojvoda in je izrekel nazadnje lastniku svoje najgloblje obžalovanje, da tobačnice niso mogli dobiti.

Minulo je par mesecev in vsa prejšnja družba je bila pri neki drugi prireditvi zopet polnoštevilno zbrana. Spet je stal služabnik za vojvodo in spet je bil ta oblekel svojo narodno škotsko obleko. Ko se je slučajno z roko zadel ob žep iz kožuhovine, je čutil, da je notri nekaj trdega. Segel je noter — in je privlekel v svoje največje začudenje ono tobačnico ven. Prestrašen in osupel se je obrnil k svojemu služabniku in mu je glasno rekel, tako da so lahko slišali vsi tam sedeči: »To je vendar tista tobačnica, ki smo jo zadnjič tako iskali in sicer ravno midva z največjo vnemo. Ja, ali nisi zapazil, da sem jo vtaknil v žep?« Vojvoda jo je namreč v svoji razmišljenosti res vtaknil v žep, pomotoma seveda, in je tudi takoj na to pozabil.

Služabnik je položil roko na usta in je vojvodi šepetaje odgovoril pa tako, da je vsak lahko slišal: »To že, zapazil sem, da ste jo vtaknili v žep. Vaše Visokorodje; a mislil sem, da ste jo hoteli obdržati!«

Ali je bil tako naiven in je mislil, da hoče gospodar tobačnico res ukrasti, da torej ne sme govoriti, ali pa je bil brez navičnosti tako zvest, da ga ni hotel izdati.

IZ SOLSKE NALOGE NAŠEGA JOZKA.

Solska soba (kratek popis). Poleg table vidimo tudi obešalo za gospode učitelje...

TAKO JE.

Župnik: »Janez, skrajni čas je, da se oženiš; potem vsaj ne boš vsak dan pijan.«

Janez: »Ali mislite, gospod župnik, da se bom potem premagal?«

Župnik: »Ti se morda res ne boš premagal, a tvoja žena te bo pa zagotovo.«

Pfaff šivalni stroji

so najbolj priporočljivi. — Cene solidne. Dlačljivo na obroke.

IGN. VOK

LJUBLJANA & NOVOMESTO.

VABILO

na občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zdruge v Šmartnem pri Litiji, r. z. z. o. z., ki se vrši dne 2. marca 1924 ob pol 8. uri dopoldne v prostorih društvenega Doma v Šmartnem s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1923.
3. Volitev nadzorstva.
4. Prememba pravil.
5. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih ali zastopanih članov.

BRINJE — najfinišne laško — zopet dobite pri **FRAN POGAČNIKU** — LJUBLJANA — Dunajska cesta št. 36. 812

DEKLICA iz dobre kršč. hiše od 13—15 let, se sprejme v pomoč k gospodinjstvu v župn. v Poljanah, p. Toplice p. Nov. mestu.

VELIKA NOČ se bliža!

Za obleke — vsake vrste — kakor tudi za birmance, se kupa danes najboljše in najceneje

pri **Ivanu SAVNIK** v Kranju.

J. Stjepušin, Sisak

priporoča izborne tamburce, žice, partiture in ostale potrebščine za vsa glasbila.

NAPRODAJ JE POSESTVO na Dol. Pockstein št. 3, občina Spodnji log pri Kočevju. HISA s hlevi, nad 2 ha njiv, 10 ha travnikov, 6 ha pašnikov, 2 ha 4137 a gorza z lesom, dobro zaraščen, in sadni vrt. Vse skupaj je 22 ha 1258 a. — Prodaja **Fani Verderber**, Dol. Pockstein št. 3. 905

NAPRODAJ JE na Subi pri škofiji Loka posestvo št. 35 z gospodar. poslopji in zemljiščem, v hiši se nahaja starodavna gostilna, po domače pri »Steinbertu«. Gospodarsko poslopje je v najboljšem stanju, zraven hiše je velik sadni vrt, ki ustreza obnem gostilničarski obrti. — Več se izve pri **M. KRZISNIK** v Rajhenburgu, ali pa pri **Janezu KRAŠOVEC**, škofja Loka št. 67.

„JUGOMETALIJA“ Ljubljana

izdeluje

vse vrste bakrenih kolov nadalje vseh vrst kleparska, ključavničarska in vodovodno-inštalacijska dela.

Znižane cene.

Točna in solidna postrežba.

Kolodvorska ul. 18.

Sprejem na večje posestvo blizu Ljubljane **kuharico** ki zna kuhati kmečko in boljše kruh peči, je pridna, poštena, mirna in zanesljiva, in da je že bila v enaki službi na deželi. Dopise na upravo lista pod »Kuharica 954«.

Veverčne, polhove i. dr. KOŽE

divjačine kupuje v vsaki množini za inozemstvo skozi celo leto **D. ZDRAVIČ** — LJUBLJANA — trgovina usnja v Florjanski ulici št. 9.

PO ZELO NIZKIH CENAH

dobite pohištvo

vseh vrst, n. pr. postelje, omare, predalčnike, stole, mize itd. kakor tudi modroce in vse druge tapetniške izdelke pri trdnici

»**KOLIZEJ**« oprema stanovanj, d. z. o. z. Ljubljana, Gosposvetska cesta 13.

Ceno češko perje

1 kg sivega skublj. 65 Din, polbelega 80 Din, belega 90 Din, boljsega 100 in 120 Din, mehkega kot puh 150 in 180 Din, najboljše vrsta 225 Din. Pošilja prosto car. proti povzetju, od 200 Din višje prosto poštno. Zamena in vrnitev dovoljena. Vzorci za stonj. - Dopisi le na **Benedikt SACHSEL**, Lober 159 pri Plznu, Češka. Poštni paketi iz Češke v Jugoslavijo rabijo okoli 14 dni.

Modroci

vseh vrst, ledermodroci K 1700 vrhni airik K 1600, mreže K 700 in vse tozadevne potrebščine. — Blago na izbiro in solidno delo.

Rud. Sever, Ljubljana, Gosposvetska c. 6.

KUPUJE SE

la brezov les

v deblih ne pod 20 cm na ožji in ne čez 45 cm na širši strani debila. Debila ne smejo biti kriva in morajo biti brez grč. — Ponudbe naj se glase: »franko vagon postaja KRANJ« in pošljejo na:

C. POLLAK d. d. — Ljubljana

DOBAVNI ROK in KOLIČINA naj se navedel

Tvrka F. Fajdiga sin

mizarstvo in zaloga pohištva

Priporoča omare z ladelci in tudi visoke iz mehkega in trdega lesa, postelje, modroce, žimnice, žičnike stole, mize, sploh vso hišno opravo dobite le v

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17 po najnižjih cenah.

Priporočamo

vsem, da si pred nakupom blaga za obleke, za perilo vsake vrste, za nevestine bale itd., ogledajo zalogo

Oblačilnice za Slovenijo

I. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani. Njena osrednja prodajalna je v Ljubljani, v hiši »Vzajemne posojilnice« na Miklošičevi cesti poleg »Uniona«. Podružnica pa se nahaja v hiši »Gospodarske zveze« na Dunajski cesti št. 29.

Cene zelo zmerne! Zadržno podjetje!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000
Podružnice: Džakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

 Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. **Pocblášeni prodajalec srečk Državne razredne loterije.**
Češminjevo lubje voltjakovo lubje, sladke koreninice, brinjevo olje in vsa zdravilna zelišča, kupim vsako množino. — ED. PISLER, Vrhnika. 918

Miži, podgane, stenice in šturki

morajo poginuti, ako uporabite naša preizkušena sredstva: proti mišim in podganam Din 7.50, za ščurke 16 Din, za stenice 10 Din, za molje 6 Din, proti mrčesu 3 in 7.50 Din, mast proti ušem 5 Din, mast proti ušem v obliki 7.50 Din, proti mravljam 7.50 Din. Heter za čiščenje madracov 7 Din. Posilja po povzetju. „Artes“, kem. laboratorij, M. Jankar, Zagreb, Petrinjska ulica 8/III.

VELIKO ŠKODO

si sami delate, AKO KUPITE BLAGO DRUGJE, preden si ogledate NIZKE CENE v trgovini

»DANICA«
MAJZELJ & RAJSSELJ — LJUBLJANA

Turjaški trg št. 1 (bivša Preskrbovalnica).

Velika zaloga štofov, hlačevine, žameta, kotenine, tiskovine, barhenta, flanele, odelj, pletov, nogavic, rokavic, kravati, srajc, ovratnikov, predpasnikov, jopic ter najrazličnejšega drugega blaga. Istant ZALOGA USNJA VSEH VRST!

Postrežba vestna in točna.

Ne zamudite

UGODNE PRILIKE

 ki se vam tudi ravno sedaj. **Zensko volneno blago vseh vrst ter listre** zamorata dobiti najceneje pri tvrdki

A. DULAR, Ljubljana, Miklošičeva c. 36

kjer se prodaja globoko pod tovarniškimi cenami na drobno in debelo. Oglejte si.

PREBRISAN KMET.

Kmet pride po svojih opravilih na sodišče. Mlada pisarja sta se hotela z njim norčevati. Ukazala sta mu sesti, da si ni bilo v pisarni nobene proste stolice. Toda prebrisan mož jima je na surovo šalo odgovoril: »Kam neki naj sedem? Tukaj pri vas, gospodje, je prav tako kakor na mojem skednju, kjer ni klopi, ne stola, pač pa dosti — cepcev.«

Primate

in izkoristite ugodno priliko kadek greste v Celje in nakupite si v veletrgov. R. Stormecki

SUKNA

in kamparna za moške ter volno za ženske obleke, platna, cofira, hlačevne in drugo manufakturno

rebs. ZALOGA VELIKANSKA. Cena sudovito nizke tar si raditega ogromno denarja prihranite. Trgovci an gros-cena. Cenik zastojl

Tvrdka F. in I. Goričar

«PRI IVANKI» : Ljubljana, Sv. Petra c. 29

 priporoča ravnokar došlo **VELIKO IZBIRO BLAGA ZA POMLADANSKE OBLEKE**: fino sukno za moške, dvojne širokosti od Din 60.— naprej, volneno za ženske obleke v najmodernejših barvah dvojne širokosti od Din 50.— naprej, hlačevino kotenino, celir in oxford najboljših vrst, najnovije svilene robe in šerpe. — Velikanska izbira moških srajc in kravati.

VSE PO JAKO NIZKIH CENAH!

Najcenejši vir

za nemške knjige:

Paul Stern & Co.
knjigarna in antikvarijat
WIEN, Goldschmiedgasse 7a

Znanstvene knjige iz vseh strok, povestine, umetniške, filozofske, naravoslovne itd. — Ceniki na zahtevo zastojl Nagla odpreda naročil. — Ako na razpolago ugodne reference, olajšave pri plačilu. 871

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

 prodaja **premog**
iz slovenskih premogovnikov,

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

 vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angl. KOKS za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete. Naslov: **Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II**

Hranilnica in posojilnica v Kranju

Hranilnica sprejema tudi vloge na tekoči račun in daje posojila na vknjižbo in poroštvo pod najugodnejšimi pogoji.

„Ljudski dom“

poleg cerkve.

Hranilne vloge se lahko vplačujejo potom poštno-ček. urada, vlagateljem so položnice brezplačno na razpolago.

Hranilne vloge se obrestujejo po 6% brez odbitka rentn. in invalidn. davka
Večje hranilne vloge se obrestujejo še višje po dogovoru.
Hranilne vloge se izplačujejo brez napovedi.